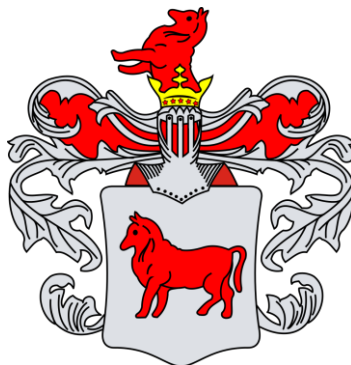

ZAŁĄCZNIK NR 2
DO UCHWAŁY NR XIX/148/20
RADY GMINY DOBRZYŃIEWO DUŻE
Z DNIA 28 LUTEGO 2020 R.

**STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY DOBRZYŃIEWO DUŻE**

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

SPIS TREŚCI

1	KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	3
1.1	CELE I KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ	3
1.2	STREFY FUNKCJONALNE POLITYKI PRZESTRZENNEJ	5
1.3	ZASADY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	6
1.4	KIERUNKI ZMIAN WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	7
2	KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY PRZEZNACZONE POD ZABUDOWĘ ORAZ WYŁĄCZNE SPOD ZABUDOWY	8
2.1	KIERUNKI I WSKAŹNIKI ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA DLA POSZCZEGÓLNYCH TERENÓW FUNKCJONALNYCH	8
2.2	OBSZARY WYŁĄCZONE Z ZABUDOWY	11
2.3	OGRANICZANIA W LOKALIZACJI ZABUDOWY	11
3	OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK	13
3.1	OGÓLNE CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA	13
3.2	ELEMENTY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO OBJĘTE OCHRONĄ NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE PRZYRODY	15
3.3	PLANOWANE FORMY OCHRONY PRZYRODY	17
3.4	OCHRONA GRUNTÓW ROLNYCH WYSOKICH KLAS BONITACYJNYCH	17
3.5	OCHRONA GRUNTÓW LEŚNYCH ORAZ GRUNTÓW ZADRZEWIONYCH I ZAKRZEWIONYCH	17
3.6	OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH	17
3.7	OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	19
3.8	OCHRONA WALORÓW KRAJOBRAZOWYCH	19
3.9	OCHRONA ZASOBÓW SUROWCOWYCH	20
3.10	OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK	21
4	OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	22
4.1	OCHRONA OBIEKTÓW WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTKÓW	22
4.2	OCHRONA OBIEKTÓW UJĘTYCH W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	23
4.3	OCHRONA STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH	23
4.4	OCHRONA ZABYTKOWYCH CMENARZY	24
4.5	OCHRONA POMNIKÓW ZAGŁADY	24
5	KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	25
5.1	ROZWÓJ KOMUNIKACJI DROGOWEJ	25
5.2	ROZWÓJ KOMUNIKACJI KOLEJOWEJ	27
5.3	ROZWÓJ SIECI WODOCIĄGOWEJ	28
5.4	ROZWÓJ SIECI KANALIZACYJNEJ	28
5.5	ROZWÓJ SIECI ELEKTROENERGETYCZNEJ	29
5.6	ROZWÓJ SIECI GAZOWEJ	29
5.7	ROZWÓJ SIECI TELEKOMUNIKACYJNEJ	30
5.8	ROZWÓJ CIEPŁOWNICTWA	30
5.9	ROZWÓJ SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI	31
6	OBSZARY, NA KTÓRYCH BĘDĄ ROZMIESZCZONE INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM	33
7	OBSZARY, NA KTÓRYCH BĘDĄ ROZMIESZCZONE INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM	34
8	OBSZARY DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	35
9	OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SIĘ SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE	36
10	KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	37
11	OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH	38
12	OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY	39
13	OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH	40
14	OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENIA, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI	41
15	OBSZARY ZDEGRADOWANE I OBSZARY REWITALIZACJI	42
16	GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH	43
17	OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM	44
18	OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2 000 M ²	45
19	OBSZARY ROZMIESZCZENIA URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY POWYŻEJ 100 KW	46
20	UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM	47

1 KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO

1.1 CELE I KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Istotnymi czynnikami decydującymi o kierunkach zmian w strukturze przestrzennej Gminy są środowisko przyrodnicze, dziedzictwo kulturowe oraz komunikacja i infrastruktura techniczna. Są to komponenty warunkujące dalszy rozwój przestrzenny, który w znacznej mierze opiera się także na uwarunkowaniach społecznych i ekonomicznych przedmiotowego obszaru. Głównym celem określenia kierunków zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenu jest zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców, poprzez rozwój społeczny (np. zapewnienie prawidłowego funkcjonowania usług publicznych), gospodarczy (np. wprowadzanie nowych funkcji, rozwój przedsiębiorczości i wzrost efektywności rolnictwa), rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju (*ang. sustainable development*).

Studium zawiera generalne zasady zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyniewo Duże oraz wytyczne, którymi należy kierować się w kreowaniu polityki przestrzennej. Podstawą formułowania celów polityki przestrzennej są zidentyfikowane uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, w tym skonkretyzowane problemy i wyzwania (mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia). W wyznaczonych celach dąży się do stopniowej likwidacji zagrożeń i wykorzystania szans, jakimi Gmina dysponuje. Hierarchia celów odnosi się do całego obszaru, z podziałem na wyróżnione działy (sfery) polityki przestrzennej. Formułowaniu założeń polityki przestrzennej przyświecała konstytucyjna zasada zrównoważonego rozwoju.

Cele zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyniewo Duże obejmują tworzenie warunków przestrzennych podnoszących jej konkurencyjność i atrakcyjność, szczególnie w kontekście położenia w obrębie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego Białegostoku, a także poprawę warunków życia jej mieszkańców, przy jednoczesnym zachowaniu równowagi między aktywnością ekonomiczną, społeczną a środowiskiem przyrodniczym i kulturowym.

Wzmocnienie potencjału Gminy zamierza się uzyskać przez **kształtowanie optymalnej struktury użytkowania i ładu przestrzennego oraz właściwe ukierunkowanie dalszego rozwoju sieci osadniczej** (harmonizacja rozwoju zabudowy oraz przeciwdziałanie nadmiernemu „rozlewaniu się” zabudowy).

Główną osią rozwoju przestrzennego, koncentracji usługi oraz aktywności społecznej i gospodarczej, stymulującą rozwój całej Gminy, pozostaną nadal miejscowości: Dobrzyniewo Duże, Dobrzyniewo Kościelne, Fasty i Nowe Aleksandrowo. Koncentrują się tu zadania inwestycyjne z zakresu mieszkalnictwa oraz produkcji i usług, Dalszy rozwój i niezawodność systemów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej przyczyni się do podniesienia konkurencyjności i atrakcyjności inwestycyjnej oraz warunków do zamieszkania na terenie Gminy, zwłaszcza w kontekście potencjału aglomeracji białostockiej i związanego z nim zapotrzebowania na tereny rozwojowe i inwestycyjne poszczególnych funkcji użytkowych.

Realizacja w/w celów zagospodarowania przestrzennego możliwa będzie dzięki systematycznej realizacji poszczególnych **kierunków polityki przestrzennej**, do których należą:

- **zapewnienie ładu przestrzennego** poprzez racjonalne kształtowanie struktur przestrzennych w strefach osadnictwa, aktywizacji gospodarczej, turystyczno-rekreacyjnej, wielofunkcyjnej, rolniczej i przyrodniczej, z uwzględnieniem uwarunkowań środowiskowych, ekonomicznych i społecznych oraz infrastrukturalnych i kulturowych;
- tworzenie warunków, w tym prawa lokalnego, do **harmonizacji i estetyzacji zabudowy**, zarówno dla istniejących terenów zabudowy, jak i nowych stref rozwojowych;
- **wzmocnienie funkcji** miejscowości Dobrzyńewo Duże, Dobrzyńewo Kościelne, Fasty i Nowe Aleksandrowo jako głównych ośrodków rozwoju, oddziaływujących i stymulujących wzrost gospodarczy całej Gminy, w związku z położeniem w strefie podmiejskiej Białegostoku oraz istniejącymi i planowanymi powiązaniem infrastruktury technicznej i komunikacyjnej;
- **wzmocnienie funkcji najważniejszych pozostałych wsi gminnych**, przez poprawę standardów życia, w tym zapewnienie właściwego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i komunikację, zapewnienie optymalnego dostępu do usług z zakresu obsługi mieszkańców, oraz kształtowanie zwartej struktury zabudowy;
- rozwój gospodarczy poprzez **wskazanie potencjalnych stref inwestycyjnych** (terenów aktywizacji gospodarczej), ze szczególnym uwzględnieniem planowanego węzła komunikacyjnego „Dobrzyńewo” oraz projektowanych: drogi ekspresowej S19 i nowego odcinka drogi krajowej nr 65;
- **poprawa sprawności infrastruktury technicznej**, poprzez dalszy rozwój systemów oczyszczania ścieków i zaopatrzenia w wodę, poprawę bezpieczeństwa elektroenergetycznego na poziomie dystrybucyjnym, rozwój niskoemisyjny Gminy, dalszą gazyfikację miejscowości, racjonalną gospodarkę odpadami, rozwój i modernizację infrastruktury telekomunikacyjnej;
- **poprawa efektywności transportowej**, poprzez budowę drogi ekspresowej S19 („Via Carpatia”), nowego odcinka drogi krajowej nr 65, modernizację dróg i budowę nowych odcinków dróg o znaczeniu lokalnym i powiatowych, remont i modernizację linii kolejowej nr 38 („Rail Baltica”), rozwój systemu ścieżek pieszo-rowerowych i rowerowych;
- **ochrona zasobów środowiska przyrodniczego i poprawa ich stanu** poprzez racjonalne gospodarowanie zasobami użytkowymi środowiska (zwłaszcza Puszczy Knyszyńskiej oraz dolin Narwi, Supraśli i Białej), ochronę przyrody (w tym ustanowionych powierzchniowych form ochrony przyrody), zabezpieczenie przed degradacją i pogarszaniem stanu poszczególnych komponentów środowiska oraz zachowanie i wzmacnianie systemu powiązań przyrodniczych (korytarzy i płatów ekologicznych);
- **zrównoważone kształtowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej** poprzez wykorzystanie potencjału i struktury użytków rolnych, w tym rozwój rolnictwa ekologicznego, z preferencją dla wytypowanych terenów rolniczych o relatywnie najlepszych warunkach agroekologicznych;
- **zrównoważone kształtowanie leśnej przestrzeni produkcyjnej** poprzez racjonalne wykorzystanie gospodarcze lasów do tego predysponowanych oraz ochronę zasobów leśnych i dolesienia;
- **wykorzystanie potencjału rekreacyjno-turystycznego**, zwłaszcza rozwój indywidualnych form rekreacji, w tym agroturystyki oraz turystyki przyrodniczej i kwalifikowanej (pieszo-rowerowej, łowiectwa i zbierania pożytków leśnych, wodnej – kajakarstwo, wędkarstwo), z jednoczesną racjonalizacją rozwoju zagospodarowania turystyczno-rekreacyjnego, w celu minimalizacji oddziaływania na zasoby środowiska przyrodniczego i kulturowego;
- **ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej**, w tym dalsze kształtowanie tożsamości regionalnej i klimatu społecznej akceptacji dla ochrony dziedzictwa kulturowego, zachowanie obiektów i obszarów dziedzictwa kulturowego prawnie chronionych.

Uszczegółowienie wyżej wymienionych celów i kierunków polityki przestrzennej ma odzwierciedlenie w poszczególnych rozdziałach, w dalszej części niniejszego Studium.

1.2 STREFY FUNKcjONALNE POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Rozwój gminy Dobrzyniewo Duże opierać się będzie na podstawie określonych terenów funkcjonalnych, które zostały wskazane na podstawie analizy uwarunkowań fizjograficznych i przyrodniczych oraz na podstawie wyróżniających cech gospodarczych, kulturowych, infrastrukturalnych. W analizie tej wzięto pod uwagę również dotychczasowy sposób użytkowania terenów. Studium stanowi podstawę do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a integralną częścią opracowania są rysunki studium (załączniki graficzne). Warto podkreślić, że wyznaczone granice terenów funkcjonalnych nie stanowią ustaleń planistyczno-proceduralnych. Określają jedynie kierunki rozwoju przestrzennego gminy i kształtowania polityki przestrzennej gminy.

Podstawową zasadą przy ustalaniu obszarów, które mogą być przeznaczone do zabudowy winna być jej koncentracja w ramach istniejącej sieci osadniczej, przy maksymalnym ograniczeniu zabudowy rozproszonej. W pierwszej kolejności pod zabudowę – w formie zabudowy uzupełniającej – powinny być przeznaczone tereny niezabudowane położone w obrębie obecnej, zwartej zabudowy wsi, położone przy istniejących lub projektowanych ciągach komunikacyjnych i infrastrukturalnych.

Zróżnicowanie funkcjonalno-przestrzenne gminy Dobrzyniewo Duże pozwala na wyodrębnienie następujących stref polityki przestrzennej:

- Strefa osadnicza,
- Strefa aktywizacji gospodarczej,
- Strefa turystyczno-rekreacyjna,
- Strefa wielofunkcyjna,
- Strefa rolnicza,
- Strefa przyrodnicza/terenów zieleni.

Do strefy osadniczej (stan istniejący i projektowany) zaliczono następujące tereny funkcjonalne:

- tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszącą zabudową zagrodową i usługową - wskazane do kontynuacji i uzupełnień zabudowy;
- tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – wskazane do kontynuacji i uzupełnień zabudowy;
- tereny istniejącej zabudowy zagrodowej z towarzyszącą zabudową mieszkaniową jednorodziną i usługową – wskazane do kontynuacji i uzupełnień zabudowy;
- tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej, usługowej i zagrodowej.

Do strefy aktywizacji gospodarczej (stan istniejący i projektowany) zaliczono następujące tereny funkcjonalne:

- tereny istniejącej zabudowy produkcyjnej, usługowej, składowej i magazynowej – wskazane do kontynuacji i uzupełnień zabudowy;
- tereny istniejącej zabudowy usługowej (usług publicznych, sakralnych, handlu i pozostałych usług) – wskazane do kontynuacji i uzupełnień zabudowy;
- tereny rozwoju zabudowy produkcyjnej, usługowej, składowej i magazynowej.

Do strefy turystyczno-rekreacyjnej (stan istniejący i projektowany) zaliczono następujące tereny funkcjonalne:

- tereny istniejącej zabudowy letniskowej/ rekreacji indywidualnej – wskazane do kontynuacji i uzupełnień zabudowy;
- tereny istniejącej zabudowy usług turystyki, sportu i rekreacji – wskazane do kontynuacji i uzupełnień zabudowy;

- tereny rozwoju zabudowy rekreacji indywidualnej/ letniskowej z dopuszczeniem ekstensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- tereny rozwoju zabudowy usług turystyki, sportu i rekreacji.

Do strefy wielofunkcyjnej (stan projektowany) zaliczono następujący teren funkcjonalny:

- teren rozwoju zabudowy wielofunkcyjnej.

W terenach rozwoju zabudowy wielofunkcyjnej dopuszcza się ukształtowanie strefy osadniczej (tj. zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, wraz z towarzyszącą zabudową usługową) albo strefy aktywizacji gospodarczej (tj. zabudowy produkcyjnej, usługowej, składowej i magazynowej), przy czym nie przewiduje się funkcjonowania w/w stref łącznie. Sprecyzowanie winno nastąpić na etapie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Do strefy rolniczej (stan istniejący/projektowany) zaliczono następujące tereny funkcjonalne:

- tereny rolnicze o relatywnie najlepszych warunkach agroekologicznych do rozwoju rolnictwa, z dopuszczeniem zabudowy zagrodowej (za wyjątkiem obszarów wyłączonych spod zabudowy);
- pozostałe tereny rolnicze z dopuszczeniem zabudowy zagrodowej (za wyjątkiem obszarów wyłączonych spod zabudowy).

Do strefy przyrodniczej/ terenów zieleni (stan istniejący/projektowany) zaliczono następujące tereny funkcjonalne:

- tereny lasów i większych zadrzewień;
- tereny wskazane do zalesienia;
- tereny cmentarzy;
- tereny planowego powiększenia obszaru cmentarza;
- wody powierzchniowe płynące;
- rowy melioracyjne;
- wody powierzchniowe stojące.

1.3 ZASADY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Zasady zagospodarowania przestrzennego dotyczą sfer: osadnictwa, rolnictwa, produkcyjnej, turystyczno-wypoczynkowej i przyrodniczej. Dla poszczególnych sfer określono następujące zasady działania:

- w sferze osadnictwa:
 - rozwój miejscowości gminnych, w tym przede wszystkim najważniejszych w skali Gminy: Dobrzyniewo Duże, Gniła, Dobrzyniewo Kościelne, Nowe Aleksandrowo i Fasty, jako lokalnych ośrodków wzrostu gospodarczego, pełniących rolę usługowo-gospodarczą i mieszkaniową, w tym odpowiadającą na nasilający się popyt terenów mieszkaniowych i inwestycyjnych aglomeracji białostockiej;
 - kontynuacja i uzupełnienia istniejącej zabudowy – obejmuje tereny zainwestowane wraz z rezerwami przestrzennymi, które umożliwiają dalszy rozwój zabudowy poprzez kontynuację dotychczasowej struktury urbanistycznej;
 - rewitalizacja zabudowy mieszkaniowej tego wymagającej;
 - optymalna koncentracja zabudowy, w tym przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy na tereny wartościowe przyrodniczo;
 - dalsza rozbudowa i budowa nowej infrastruktury technicznej, zwłaszcza w zakresie systemów gospodarki wodno-ściekowej, systemu gazowniczego, sieci elektroenergetycznych i infrastruktury komunikacyjnej;

- w sferze rolnictwa:
 - intensyfikacja produkcji roślinnej na gruntach o relatywnie wysokiej w skali Gminy przydatności rolniczej;
 - minimalizacja przeznaczenia na cele nierolnicze terenów o najwyższej przydatności rolniczej;
 - utrzymanie we właściwym stanie technicznym sieci rowów i kanałów melioracyjnych;
 - utrzymanie łąkowo-pastwiskowego użytkowania gruntów w dolinach Narwi oraz Supraśli i Białej,
 - wprowadzanie zalesień na gruntach ornych klas V i VI oraz nieużytkach, które docelowo powiększać powinny istniejący system ciągów ekologicznych;
- w sferze produkcyjnej:
 - rozwój gospodarczy w oparciu o wytypowane strefy aktywizacji gospodarczej i potencjalne tereny inwestycyjne, ze szczególnym uwzględnieniem planowanego węzła „Dobrzyniewo” projektowanej drogi ekspresowej S19 i nowego odcinka drogi krajowej nr 65;
 - kompleksowe uzbrojenie potencjalnych terenów inwestycyjnych aktywizacji gospodarczej;
 - rozwój lokalnego potencjału produkcyjnego i wspieranie innowacyjności;
 - rozwój stref produkcyjnych poprzez lokowanie obiektów produkcyjnych, produkcyjno-usługowych i gospodarczych w sposób zapewniający minimalizację negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze i warunki życia ludzi;
 - nie planuje się lokalizacji zakładów o dużym ryzyku lub zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej;
- w sferze turystyczno-rekreacyjnej:
 - rozwój turystyki edukacyjnej, przyrodniczej i kwalifikowanej w oparciu o występujące walory Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej;
 - rozwój bazy turystyczno-rekreacyjnej indywidualnej (letniskowej) i ogólnodostępnej;
- w sferze przyrodniczej:
 - zachowanie ustanowionych form ochrony przyrody poprzez realizację zagospodarowania niewpływającego negatywnie na cele i przedmiot ich ochrony;
 - zachowanie związków funkcjonalno-przestrzennych między ekosystemami pełniącymi głównie funkcje przyrodnicze, poprzez podtrzymanie i wzmocnienie składowych systemu przyrodniczego;
 - racjonalne gospodarowanie zasobami użytkowymi środowiska;
 - ochrona zasobów środowiska przed zniszczeniem i degradacją, poprzez rozwój infrastruktury służącej ochronie środowiska, eliminację istniejących zagrożeń dla stanu sanitarnego zasobów środowiska lub minimalizację ich negatywnego oddziaływania.

1.4 KIERUNKI ZMIAN WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dla obszaru województwa sporządza się, nie rzadziej niż raz na 20 lat, audyt krajobrazowy. Audyt krajobrazowy identyfikuje krajobrazy występujące na całym obszarze województwa, określa ich cechy charakterystyczne oraz dokonuje oceny ich wartości.

Województwo podlaskie nie opracowało jak dotąd audytu krajobrazowego. We wrześniu 2018 roku rozpoczęły się prace nad sporządzeniem dokumentacji (Uchwała Nr 316/4634/2018 Zarządu Województwa Podlaskiego z dnia 4 września 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia audytu krajobrazowego dla województwa podlaskiego).

2 KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY PRZEZNACZONE POD ZABUDOWĘ ORAZ WYŁĄCZNE SPOD ZABUDOWY

2.1 KIERUNKI I WSKAŹNIKI ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA DLA POSZCZEGÓLNYCH TERENÓW FUNKcjONALNYCH

Dla terenów istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszącą zabudową zagrodową i usługową, terenów istniejącej zabudowy zagrodowej z towarzyszącą zabudową mieszkaniową jednorodziną i usługową oraz terenów rozwoju zabudowy mieszkaniowej, usługowej i zagrodowej ustala się następujące zasady w zagospodarowaniu terenów:

- dopuszcza się zabudowę wolnostojącą, bliźniaczą i szeregową;
- minimalna powierzchnia nowowydzielonej działki budowlanej – 800 m², przy czym dopuszcza się minimalną powierzchnię nowowydzielonej działki budowlanej dla zabudowy bliźniaczej 500 m², dla zabudowy szeregowej 300 m²;
- udział powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki budowlanej – minimalnie 30%;
- udział powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki – maksymalnie 50%;
- wysokość zabudowy – do 10,0 m;
- dla obiektów związanych z produkcją rolniczą dopuszcza się wysokość – do 25,0 m (nie dotyczy budynków, dla których obowiązuje maksymalna wysokość zabudowy wskazana powyżej);
- intensywność zabudowy – od 0,001 do 0,8;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej związanej z podstawową funkcją terenu;
- dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego zgodnie z przepisami prawa;
- w/w rodzaje zabudowy mogą występować łącznie lub rozdzielnie,
- ustala się objęcie szczególną ochroną w zakresie zagospodarowania przestrzennego wsi Kopisk, Leńce, Letniki, Ponikła, Szaciły, Kulikówka, Chraoby, Rybaki i Jaworówka, gdzie wszelkie inwestycje należy dostosować do istniejącej zabudowy, zabudowa uzupełniająca nie może stanowić dominant przestrzennych, wysokościowych i zaburzać osi widokowych, postuluje się o zachowanie drewnianych elewacji istniejących budynków.

Dla terenów istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej ustala się następujące zasady w zagospodarowaniu terenów:

- minimalna powierzchnia nowowydzielonej działki budowlanej – 1 900 m²;
- udział powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki budowlanej – minimalnie 30%;
- udział powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki – maksymalnie 35%;
- wysokość zabudowy – do 13,0 m;
- intensywność zabudowy – od 0,001 do 0,7;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej związanej z podstawową funkcją terenu;
- dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego zgodnie z przepisami prawa;
- dopuszcza się realizację zabudowy usługowej jako funkcji uzupełniającej.

Dla terenów istniejącej zabudowy produkcyjnej, usługowej, składowej i magazynowej, terenów istniejącej zabudowy usługowej (usług publicznych, sakralnych, handlu i pozostałych usług) oraz terenów rozwoju zabudowy produkcyjnej, usługowej, składowej i magazynowej ustala się następujące zasady w zagospodarowaniu terenów:

- minimalna powierzchnia nowowydzielonej działki budowlanej – 2000 m²;
- udział powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki budowlanej – minimalnie 2%;
- udział powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki – maksymalnie 90%;
- wysokość zabudowy – do 16,0 m
- intensywność zabudowy – od 0,01 do 5,0;
- ustala się realizację infrastruktury technicznej związanej z podstawową funkcją terenu;
- dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego zgodnie z przepisami prawa;
- wprowadzenie na granicach terenów zieleni niskiej i wysokiej, która będzie ograniczała potencjalne szkodliwe oddziaływanie projektowanych inwestycji;
- w/w rodzaje zabudowy mogą występować łącznie lub rozdzielnie.

Dla terenów istniejącej zabudowy letniskowej/rekreacji indywidualnej, terenów istniejącej zabudowy usług turystyki, sportu i rekreacji, terenów rozwoju zabudowy rekreacji indywidualnej/letniskowej z dopuszczeniem ekstensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i terenów rozwoju zabudowy usług turystyki, sportu i rekreacji, ustala się następujące zasady w zagospodarowaniu terenów:

- minimalna powierzchnia nowowydzielonej działki budowlanej – 500 m² (dotyczy zabudowy letniskowej/ rekreacji indywidualnej),
- minimalna powierzchnia nowowydzielonej działki budowlanej – 1000 m² (dotyczy zabudowy usług turystyki, sportu i rekreacji),
- minimalna powierzchnia nowowydzielonej działki budowlanej – 800 m² (dotyczy zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej),
- udział powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki budowlanej – minimalnie 50% (dotyczy zabudowy letniskowej/rekreacji indywidualnej);
- udział powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki budowlanej – minimalnie 50% (dotyczy zabudowy usług turystyki, sportu i rekreacji);
- udział powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki budowlanej – minimalnie 30% (dotyczy zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej);
- udział powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki – maksymalnie 30% (dotyczy zabudowy letniskowej/ rekreacji indywidualnej);
- udział powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki – maksymalnie 30% (dotyczy zabudowy usług turystyki, sportu i rekreacji);
- udział powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki – maksymalnie 50% (dotyczy zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej);
- wysokość zabudowy – do 6,0 m (dotyczy zabudowy letniskowej/ rekreacji indywidualnej);
- wysokość zabudowy – do 10,0 m (dotyczy zabudowy usług turystyki, sportu i rekreacji);
- wysokość zabudowy – do 10,0 m (dotyczy zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej);
- intensywność zabudowy – od 0,01 do 0,6 (dotyczy zabudowy letniskowej/rekreacji indywidualnej);
- intensywność zabudowy – od 0,01 do 0,9 (dotyczy zabudowy usług turystyki, sportu i rekreacji);
- intensywność zabudowy – od 0,01 do 0,9 (dotyczy zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej);
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej związanej z podstawową funkcją terenu;
- dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego zgodnie z przepisami prawa;
- dopuszcza się obiekty sportu, turystyki, które wzbogacą i uatrakcyjnią warunki pobytu;

- dopuszcza się realizację obiektów wypoczynku (pensjonaty, zajazdy, motele itp.), rekreacji i sportu z niezbędnym zapleczem administracyjno-gospodarczym;
- ustala się objęcie szczególną ochroną w zakresie zagospodarowania przestrzennego wsi Kopisk, Leńce, Letniki, Ponikła, Szaciły, Kulikówka, Chraboty, Rybaki i Jaworówka, gdzie wszelkie inwestycje należy dostosować do istniejącej zabudowy, zabudowa uzupełniająca nie może stanowić dominant przestrzennych, wysokościowych i zaburzać osi widokowych, postuluje się o zachowanie drewnianych elewacji istniejących budynków.

Dla terenów rozwoju zabudowy wielofunkcyjnej obowiązują zasady w zagospodarowaniu terenów właściwe dla obranego kierunku zagospodarowania przestrzennego, stosownie do w/w założeń.

Dla terenów rolniczych o relatywnie najlepszych warunkach agroekologicznych do rozwoju rolnictwa, z dopuszczeniem zabudowy zagrodowej (za wyjątkiem obszarów wyłączonych spod zabudowy) oraz dla pozostałych terenów rolniczych z dopuszczeniem zabudowy zagrodowej (za wyjątkiem obszarów wyłączonych spod zabudowy) ustala się następujące zasady w zagospodarowaniu terenów:

- udział powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki budowlanej – minimalnie 30%;
- udział powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki – maksymalnie 30%;
- wysokość zabudowy – do 10,0 m;
- dla obiektów związanych z produkcją rolniczą dopuszcza się wysokość – do 25,0 m (nie dotyczy budynków, dla których obowiązuje maksymalna wysokość zabudowy wskazana powyżej);
- intensywność zabudowy – od 0,01 do 0,9;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej;
- dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego;
- dopuszcza się zwiększanie areału gospodarstw oraz zalesianie gleb o niskiej przydatności dla rolnictwa poza tymi oznaczonymi na rysunku studium;
- w przypadku występowania gruntów rolnych na terenach oznaczonych w studium jako tereny lasów obowiązują zasady zagospodarowania jak dla terenów rolniczych.

Dla terenów lasów i większych zadrzewień oraz dla terenów wskazanych do zalesienia ustala się następujące zasady w zagospodarowaniu terenów:

- zasady zagospodarowania zgodnie z planami urządzania lasu i operaty urzędniowe lasu (dotyczy lasów Skarbu Państwa);
- dopuszcza się realizację zabudowy związanej z gospodarką leśną, za wyjątkiem obszarów wyłączonych spod zabudowy;
- w przypadku realizacji zabudowy związanej z gospodarką leśną udział powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki – minimalnie 60%;
- w przypadku realizacji zabudowy związanej z gospodarką leśną udział powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki – maksymalnie 20%;
- wysokość zabudowy – do 10,0 m;
- intensywność zabudowy – od 0,01 do 0,6;
- w przypadku występowania gruntów leśnych na terenach oznaczonych w studium jako tereny rolnicze obowiązują zasady zagospodarowania jak dla terenów lasów.

Dla terenów cmentarzy oraz dla terenów planowanego powiększenia obszaru cmentarza ustala się następujące zasady w zagospodarowaniu terenów:

- zakaz lokalizacji zabudowy za wyjątkiem obiektów związanych z funkcjonowaniem cmentarza;
- dopuszcza się realizację urządzeń infrastruktury technicznej przy granicy cmentarza;
- w przypadku realizacji zabudowy związanej z utrzymaniem cmentarza udział powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki budowlanej: 60% - 80%;
- wysokość zabudowy – do 5,0 m;
- w przypadku realizacji zabudowy związanej z utrzymaniem cmentarza udział powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki: 10% - 30%;
- w obrębie cmentarza postuluje się o ochronę układu przestrzennego (alei, układu kwater), ochronę drzewostanu, ochronę historycznych nagrobków i innych elementów małej architektury tj. ogrodzenia, pompy wodne i kaplice, wszelkie prace inwestycyjne na terenie zabytkowych cmentarzy należy prowadzić zgodnie z przepisami prawa;
- teren planowanego powiększania obszaru cmentarza powinien spełniać wymagania przepisów prawa – aktualnie obowiązuje rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. z 1959 r., Nr 52, poz. 315).

Dla terenów wód powierzchniowych stojących oraz dla terenów wód powierzchniowych płynących ustala się następujące zasady w zagospodarowaniu terenów:

- dopuszcza się budowę obiektów i urządzeń służących gospodarce wodnej;
- przy realizacji w/w inwestycji należy uwzględnić ze względu na wielkopowierzchniowe formy ochrony przyrody na terenie gminy zasady ochrony środowiska przyrodniczego.

Ponadto, wyznaczono kierunki związane z gospodarką surowcami mineralnymi, a mianowicie: **udokumentowane złoża kopalin oraz teren górniczy eksploatowanego złoża kopalin**. Tereny udokumentowanych złóż kopalin obejmuje się ochroną zachowawczą. Dla terenów tych dopuszcza się realizację obiektów i urządzeń związanych z eksploatacją kopalin, urządzeń komunikacyjnych oraz urządzeń pomocniczych związanych z eksploatacją, wyłącznie pod warunkiem uzyskania koncesji na wydobycie i z uwzględnieniem zasad określonych w koncesji. Dla istniejącego terenu górniczego dopuszcza się realizację obiektów i urządzeń związanych z eksploatacją kopalin, urządzeń komunikacyjnych oraz urządzeń pomocniczych związanych z eksploatacją, z wysokością zabudowy do 10,0 m, udział powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki budowlanej – minimalnie 10%, udział powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki – maksymalnie 30%, intensywność zabudowy – 0,01 do 0,9.

2.2 OBSZARY WYŁĄCZONE Z ZABUDOWY

Należy **wyłączyć z możliwości lokalizowania nowych terenów zabudowy** następujące tereny:

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią;
- tereny kwalifikowane jako rejony predysponowane do występowania ruchów masowych za wyjątkiem budowy niezbędnych obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

2.3 OGRANICZANIA W LOKALIZACJI ZABUDOWY

Należy **ograniczyć lokalizację nowej zabudowy** dla następujących terenów:

- w strefie ograniczonego użytkowania od napowietrznych linii elektroenergetycznych;
- w strefach kontrolowanych od gazociągów;
- w strefie ochronnej o promieniu 1100 m od radiowo telewizyjnego centrum nadawczego Białystok/Krynice, gdzie obowiązuje maksymalna wysokość zabudowy 30 m;

- w pasie ochronnym szerokości 60 m od linii radiowej RTCN Białystok/Krynice – SLR Kamień, gdzie, obowiązuje maksymalna wysokość zabudowy 20 m;
- w pasie ochronnym szerokości 60 m od linii radiowej SLR Białystok/Centrum – RTCN Białystok/Krynice (gdzie, obowiązuje maksymalna wysokość zabudowy 30 m);
- w obrębie gruntów leśnych oraz chronionych gruntów rolnych, stosownie do przepisów prawa;
- w obrębie wód powierzchniowych, za wyjątkiem realizacji urządzeń służących gospodarce wodnej, realizacji niezbędnej infrastruktury technicznej lub komunikacyjnej;
- w zasięgu komponentów współtworzących ponadlokalny system powiązań ekologicznych, w sposób zapewniający prawidłowe funkcjonowanie systemu przyrodniczego;
- w obrębie ustanowionych form ochrony przyrody, co wynika z konieczności zachowania i ochrony występujących tam siedlisk przyrodniczych i gatunków flory, będących przedmiotem i celem ochrony;
- w obrębie udokumentowanych złóż kopalin oraz w terenie górniczym eksploatowanego złoża kopalin;
- w strefach ochrony sanitarnej – odległość 50 m lub 150 m od cmentarzy stosownie do przepisów prawa – dla istniejących i powiększanych cmentarzy.

3 OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK

3.1 OGÓLNE CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA

Ogólnym celem działań planistycznych odnoszących się do środowiska przyrodniczego jest zachowanie, zrównoważone wykorzystanie oraz odnawianie poszczególnych składników środowiska. Realizacja poszczególnych kierunków działań z zakresu ochrony środowiska będzie korzystnie wpływać na stan środowiska, poprawi jakość życia mieszkańców oraz wpłynie na zwiększenie ogólnej atrakcyjności Gminy. Ogólne kierunki działań w zakresie ochrony środowiska dotyczyć będą:

- utrzymania procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów;
- zachowania różnorodności biologicznej oraz zapewnienia ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami;
- zachowania dziedzictwa geologicznego, w tym w tym udokumentowanych złóż kopalin;
- utrzymywania właściwego stanu ochrony poszczególnych komponentów środowiska, w tym siedlisk przyrodniczych;
- ochrony zieleni urządzonej oraz zadrzewień towarzyszących zabudowie;
- ochrony walorów krajobrazowych,
- ochrony jakości powietrza atmosferycznego,
- przeciwdziałania zmianom klimatycznym poprzez kreowanie gospodarki niskoemisyjnej;
- kształtowania właściwych postaw wobec przyrody przez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody.

Bazując na krajowych i wojewódzkich koncepcjach korytarzy ekologicznych wytypowano główne elementy tworzące system przyrodniczy Gminy. Stanowią go obszary obejmujące wartościowe struktury przyrodnicze – siedliska roślin i zwierząt, elementy istotne dla zachowania różnorodności biologicznej Gminy i regionu. Są to:

- komponenty o znaczeniu ponadlokalnym (wojewódzkim i krajowym), wskazane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego¹:
 - obszar węzłowy Puszczy Knyszyńskiej (GKPn-3) – obejmuje północną środkową i środkowo-wschodnią część Gminy, tj. obszar obejmujący Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej i fragment jego sfery ochronnej oraz obszary Natura 2000 Puszcza Knyszyńska PLB200003 i Ostoja Knyszyńska PLH200006;
 - główny korytarz ekologiczny Dolina Biebrzy – Puszcza Knyszyńska Środkowy (GKPn-1B) – obejmujący południową i zachodnią część Gminy, tj. dolinę Narwi, Supraśli i Białej, w tym Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Narwi, obszar Natura 2000 Ostoja Narwiańska PLH 200024 oraz fragment otuliny PK Puszczy Knyszyńskiej, a także dolinę Kulikówki.
- komponenty o znaczeniu lokalnym (miejscowym):
 - mikrokorytarze ekologiczne pozostałych cieków, obejmujące koryta cieków oraz nierzadko przyległe do niech zbiorowiska leśne i semileśne;
 - mikropląty ekologiczne enklaw leśnych i semileśnych, obejmujące zbiorowiska niewielkich powierzchniowo zadrzewień i zarośli, porastających zazwyczaj otwarte tereny rolnicze;
 - mikrokorytarze ekologiczne pasmowych zadrzewień, obejmujące ciągi zadrzewień przydrożnych i śródpolnych;

¹ Zasięg i nazewnictwo zgodnie z ustaleniami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego

- mikropląty ekologiczne drobnych zbiorników wodnych, obejmujące sporadycznie występujące starorzecza, stawy i oczka, wraz z towarzyszącą im roślinnością;
- mikropląty/mikrokorytrze ekologiczne zieleni ozdobnej i urządzonej, obejmujące zieleni wkomponowaną w istniejącą zabudowę, w tym skwery, zadrzewienia cementarne i przykościelne, parki podworskie, zieleńce, ogrody działkowe oraz zieleni towarzyszącą terenom rekreacyjno-sportowym.

Obszary powyższe są predysponowane do pełnienia głównie funkcji przyrodniczych. Dla ich prawidłowego funkcjonowania niezbędne jest zachowanie ciągłości związków funkcjonalno-przestrzennych między składowymi ekosystemów, a w szczególności migracji gatunków, wzajemnego wzbogacania ekosystemów w materię, energię i informację biologiczną. W tym celu należy ograniczyć rozprzestrzenianie zabudowy na tereny współtworzące system przyrodniczy, zwłaszcza należy:

- chronić ciągłość korytarzy ekologicznych przed wprowadzaniem istotnych barier antropogenicznych oraz przed nadmierną fragmentacją elementów tworzących system powiązań przyrodniczych, zwłaszcza zwartych kompleksów leśnych;
- w możliwie maksymalnym stopniu pozostawić w użytkowaniu rolniczym tereny łąkowo-pastwiskowe i utrzymać funkcjonalność system rowów i kanałów melioracyjnych. Tereny łąkowo-pastwiskowe powinny funkcjonować jako tło ekologiczne, wspierające system powiązań przyrodniczych;
- pod zabudowę w pierwszej kolejności przeznaczać tereny nieużytków lub gruntów rolnych niskich klas bonitacyjnych, a także niezabudowane fragmenty przestrzeni zurbanizowanej (przy zachowaniu udziału powierzchni biologicznie czynnej);
- chronić i pielęgnować poszczególne komponenty tworzące zieleni urządzonej i towarzyszącą zabudowie – roślinność ozdobna, parki, skwery, zieleńce, zieleni izolacyjna itp.;
- uzupełniać system powiązań przyrodniczych poprzez wprowadzanie zadrzewień w obrębie nieużytków i terenów zdegradowanych, kształtowanie zieleni urządzonej terenów zabudowanych (np. zieleni ozdobnej niskiej i wysokiej), wprowadzanie pasów zieleni izolacyjnej przy ciągach komunikacyjnych;
- możliwie maksymalnie chronić wartościowe siedliska roślinne i zwierzęce przed wycinką i zniszczeniem, zwłaszcza: lasy, starorzecza i inne zbiorniki wodne z zielenią towarzyszącą, zgrupowania zadrzewień i/lub zakrzewień na gruntach organogenicznych, pasmowe zadrzewienia i pojedyncze okazy drzew);
- nie dopuszczać do degradacji i nadmiernych zanieczyszczeń wód oraz gruntów, a także zanieczyszczeń atmosferycznych;
- przestrzegać przepisów odnoszących się do poszczególnych form ochrony przyrody.

Ewentualne odstępstwa od w/w zasad powinny dotyczyć jedynie nieznacznych oddziaływań na system przyrodniczy (np. wycinki pojedynczych drzew, wycinki enklawy zadrzewień porastających z dala od ekosystemów wodnych i podmokłych, wycinki małowartościowych zakrzewień i zakrzaceń będących efektem procesów sukcesyjnych) i muszą odbywać się zgodnie z przepisami prawa powszechnego. Odstępstwa muszą być poparte wyższym interesem publicznym lub koniecznością rozwoju gospodarczego Gminy i regionu, przy czym nie mogą one powodować pogorszenia stanu funkcjonowania środowiska przyrodniczego Gminy i regionu, w myśl zasady rozwoju zrównoważonego.

3.2 ELEMENTY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO OBJĘTE OCHRONĄ NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE PRZYRODY

W granicach gminy Dobrzyniewo Duże występują:

- rezerwat przyrody Krzemianka;
- rezerwat przyrody Kulikówka;
- Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej im. Profesora Witolda Sławińskiego;
- obszary Natura 2000:
 - Puszcza Knyszyńska PLB200003;
 - Ostoja Knyszyńska PLH200006;
 - Ostoja Narwiańska PLH200024;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Narwi;
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów (obligatoryjna dla terytorium całego kraju).

REZERWATY PRZYRODY

Na obszarze gminy Dobrzyniewo Duże ustanowiono dwa rezerwaty przyrody: Krzemianka i Kulikówka. W stosunku do rezerwatów przyrody obowiązują zasady gospodarowania określone w aktach prawnych, aktualnie obowiązujących dla rezerwatu przyrody. Obecnie obowiązują:

- Rozporządzenie Nr 08/04 Wojewody Podlaskiego z dnia 11 marca 2004 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Krzemianka (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2004 r. Nr 29 poz. 569),
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 25 maja 2015 r. w sprawie rezerwatu przyrody Kulikówka (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2015 r. poz. 1869).

Ochrona tych obszarów determinuje podporządkowanie zagospodarowania celom przyrodniczym (w tym dydaktycznym) oraz zakaz zabudowy osadniczej w ich obrębie.

OBSZAR PARKU KRAJOBRAZOWEGO PUSZCZY KNYSZYŃSKIEJ IM. PROF. WITOLDA SŁAWIŃSKIEGO

W odniesieniu do Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej im. prof. Witolda Sławińskiego obowiązują zasady gospodarowania określone w akcie prawnym obowiązującym dla Parku – aktualnie obowiązuje Uchwała Nr XXIII/201/16 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 21 marca 2016 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej im. Profesora Witolda Sławińskiego (Dz. Urz. Woj. Podl. 2016 Poz. 1502).

Ponadto, obowiązują ustalenia planu ochrony Parku – aktualnie obowiązuje Rozporządzenie Nr 22/01 Wojewody Podlaskiego z 9 sierpnia 2001 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2001 r. Nr 31, poz. 548 z późn. zm.).

Konieczność ochrony walorów krajobrazowych i zasobów przyrodniczych Parku determinuje zagospodarowanie w jego granicach, przy czym rozwój zabudowy w Parku nie jest bezwzględnie zakazany, a znacząco ograniczony.

Na obszarach graniczących z Parkiem, w celu zabezpieczenia przed szkodliwym oddziaływaniem czynników zewnętrznych, wyznaczona została otulina. Dla otuliny Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej obowiązują ustalenia określone w/w Uchwale Nr XXIII/201/16 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 21 marca 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. 2016 Poz. 1502), a także obowiązują ustalenia planu ochrony Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej (aktualnie Rozporządzenie Nr 22/01 Wojewody Podlaskiego z 9 sierpnia 2001 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2001 r. Nr 31, poz. 548 z późn. zm.).

OBSZARY NATURA 2000

W odniesieniu do obszarów Natura 2000, w tym mających swój zasięg w gminie Dobrzyńewo Duże, obowiązują przepisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Ochrona obszarów objawia się zakazem podejmowania działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru, w tym w szczególności mogących pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla ochrony których został wyznaczony obszar Natura 2000 lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000.

Ponadto, w stosunku do obszarów Natura 2000 mających swój zasięg w Gminie obowiązują tzw. plany zadań ochronnych. Aktualnie są to:

- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Knyszyńska PLB200003 (Dz. Urz. Woj. Podl. 2014 poz. 1967),
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 30 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Knyszyńska PLH200006 (Dz. Urz. Woj. Podl. 2014 poz. 2431),
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku Nr 25/2013 z dnia 9 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Narwiańska PLH200024 (Dz. Urz. Woj. Podl. 2013 poz. 4473).

OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU DOLINA NARWI

W odniesieniu do Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Narwi obowiązują zasady gospodarowania określone w akcie prawnym aktualnie obowiązujących dla OCHK. Obecnie obowiązuje Rozporządzenie Nr 9/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 25 lutego 2005 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Narwi” (Dz. Urz. Woj. Podl. 2005 Nr 54 Poz. 722 z późn. zm.). Ochrona OCHK sprowadza się przede wszystkim do ochrony walorów krajobrazowych i zasobów przyrodniczych, a co za tym idzie ograniczony jest rozwój zabudowy.

OCHRONA GATUNKOWA ROŚLIN, ZWIERZĄT I GRZYBÓW

Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i zachowania we właściwym stanie gatunków roślin, grzybów i zwierząt wraz z ich siedliskami, a w konsekwencji także zachowanie różnorodności genetycznej i biologicznej. Względem gatunków objętych ochroną zastosowanie znajdują uwarunkowania określone w Ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Na tej podstawie sporządzane są stosowne rozporządzenia, określające m.in. listę gatunków objętych ochroną oraz szczegółowe zakazy względem nich wprowadzone. Obecnie obowiązują:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U.2016 poz. 2183);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409).

3.3 PLANOWANE FORMY OCHRONY PRZYRODY

Biorąc pod uwagę ustalenia i wytyczne krajowych lub wojewódzkich dokumentów planistycznych i strategicznych obowiązujących dla gminy Dobrzyniewo Duże stwierdza się, że na jej terenie nie występują planowane do ustanowienia formy ochrony przyrody.

3.4 OCHRONA GRUNTÓW ROLNYCH WYSOKICH KLAS BONITACYJNYCH

Ochrona gruntów rolnych wysokich klas bonitacyjnych polegać będzie na podtrzymaniu rolniczej funkcji tych obszarów, racjonalnej gospodarce rolnej i minimalizacji przeznaczania na cele nierolnicze.

W stosunku do występujących gruntów rolnych II i III klasy bonitacyjnej obowiązują przepisy Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Zmiana ich przeznaczenia na cele nierolnicze wymagałaby zgody w drodze sporządzenia planów miejscowych lub spełnienia wymogów wynikających z Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

3.5 OCHRONA GRUNTÓW LEŚNYCH ORAZ GRUNTÓW ZADRZEWIONYCH I ZAKRZEWIONYCH

Ochrona gruntów leśnych polegać będzie na podtrzymaniu ekologicznej funkcji lasów, racjonalnej gospodarce leśnej i minimalizacji przeznaczania na cele nieleśne.

Przed wycinką chronione będą zwłaszcza lasy ponadlokalnych komponentów budujących system przyrodniczy Gminy i regionu, lasy porastające tereny obejmujące rejony predysponowane do występowania ruchów masowych) oraz lasy ochronne. Ewentualne odstępstwa od zaniechania wycinki drzewostanu winny być poparte wyższym interesem publicznym lub koniecznością rozwoju gospodarczego Gminy, przy czym nie mogą one powodować znaczącego pogorszenia stanu funkcjonowania środowiska przyrodniczego, w myśl zasady rozwoju zrównoważonego.

Lasy są prawnie chronione przed likwidacją. Wycinka lasu lub jego części wymaga zgody na odlesienie. W stosunku do lasów obowiązują przepisy Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Część lasów na terenie Gminy posiada status lasów ochronnych, zgodnie z Ustawą z dnia 28 września 1991 roku o lasach. Dla lasów ochronnych obowiązują przepisy prawa dotyczące ich ochrony oraz możliwych zasad ich zagospodarowania, zgodnie z Ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Dla gruntów zadrzewionych i zakrzewionych oraz drzew niebędących lasami zastosowanie mają przepisy Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

3.6 OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH

Ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych polegać będzie na przeciwdziałaniu degradacji wód, ochronie ilościowej i jakościowej oraz racjonalnemu gospodarowaniu zasobami wód, poprzez:

- rozwój systemów kanalizacji sanitarnej, w tym budowę nowych odcinków sieci oraz zapewnienie odpowiedniego stopnia oczyszczania ścieków;
- zastępowanie zbiorników bezodpływowych na nieczystości (szamb) przydomowymi systemami oczyszczania ścieków na terenach nieobjętych siecią kanalizacji sanitarnej oraz działania zmierzające do realizacji w gospodarstwach rolnych szczelnych zbiorników na gnojowicę i płyty

- obornikowe, z jednoczesnym zwiększeniem kontroli stanu istniejących zbiorników na gnojowicę i płyt obornikowych;
- racjonalizację zużycia wód podziemnych na cele komunalne i przemysłowe oraz zapewnienie odpowiedniej przepustowości i sprawności urządzeń ujęć wody;
 - ochronę Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 218 „Pradolina rzeki Supraśl”, dla którego wskazuje się na przestrzeganie zasad zagospodarowania odnoszących się do strefy ochronnej (po jej formalnym ustanowieniu). Do czasu zatwierdzenia strefy ochronnej wskazuje się na:
 - zakaz lokalizowania inwestycji szkodliwych dla środowiska lub mogących pogorszyć ten stan ze względu na wytwarzanie ścieków, emitowanie pyłów i gazów;
 - zakaz lokalizacji wysypisk odpadów niebezpiecznych i innych niezabezpieczonych przed przenikaniem do podłoża substancji toksycznych lub innych;
 - zakaz lokalizowania obiektów, które mogą obniżyć wartość terenów rekreacyjnych i obniżyć walory krajobrazowe środowiska podlegającego ochronie;
 - zakaz wprowadzania niedostatecznie oczyszczonych ścieków do gruntu lub do wód powierzchniowych;
 - ograniczenie stosowania środków ochrony roślin, nawozów sztucznych oraz nawożenia gnojowicą;
 - nakaz likwidacji nieszczelnych szamb, zbiorników na gnojówkę i suchych ustępów;
 - nakaz likwidacji nielegalnych wysypisk śmieci i innych źródeł zanieczyszczeń powierzchni ziemi;
 - ochrona głównych rzek Gminy (Narew, Supraśl, Biała, Kulikówka, Krzemianka) poprzez zakaz lokalizowania w sąsiedztwie rzek obiektów i urządzeń mogących stanowić potencjalne źródło zanieczyszczenia wód powierzchniowych;
 - utrzymanie istniejących naturalnych zbiorników wodnych i terenów podmokłych, w szczególności starorzeczy, bagien i mokradel;
 - utrzymanie we właściwym stanie technicznym systemów melioracyjnych, ochronę układu odwodnienia rowami melioracyjnymi oraz przebudowę systemów melioracyjnych, działających dotychczas na potrzeby rolnicze w przypadku przekształcenia tych terenów w obszary zurbanizowane;
 - zwiększanie naturalnej retencji na terenach podmokłych łąk, torfowisk i bagien oraz na terenach leśnych w zakresie dopuszczalnym przez ochronę przyrody; kompleksową ochroną potencjału retencyjnego obszarów mokradłowych; działania w zakresie zwiększenia retencji powinny brać pod uwagę prognozowane ocieplenie klimatu, kiedy to wielkość potencjału wodnego środowiska w stosunku do potrzeb może być istotnym problemem dla gospodarki;
 - maksymalne odprowadzanie wód opadowych do ziemi, minimalizowanie ich odprowadzania do kanalizacji oraz wprowadzenie zorganizowanego zarządzania wodami opadowymi w obszarach zurbanizowanych;
 - ograniczanie spłukiwania środków ochrony roślin i nawozów sztucznych bezpośrednio do rzek Narwi, Supraśli i Białej poprzez odprowadzanie wód opadowych z terenów pól uprawnych sąsiadujących z rzekami do rowów lub zbiorników retencyjnych;
 - ograniczanie stosowania nawozów sztucznych, zwłaszcza w odniesieniu do jednolitych części wód wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych (tzn. JCWP Jaskrzanka RW200017261749, JCWP Narew od Lizy do Biebrzy RW20002426199, JCWP Horodnianka RW2000172615929, JCWP Biała RW2000172616899, zgodnie z Rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 29 marca 2017 r, Dz. Urz. Woj. Podl. 2017 poz. 1267).

Ponadto, zagospodarowanie terenu nie może negatywnie wpłynąć na osiągnięcie celów środowiskowych określonych w *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) oraz jednolitych części wód podziemnych (JCWPd).

3.7 OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Ograniczaniu negatywnych skutków emisji powierzchniowej, w tym emisji z indywidualnych procesów grzewczych, realizowane będzie poprzez:

- ograniczanie zjawiska „rozlewania się” terenów zabudowy, poprzez realizację zagospodarowania uwzględniającego wytypowane strefy funkcjonalne polityki przestrzennej;
- wdrażanie gospodarki niskoemisyjnej, w tym m.in.: wykorzystanie energii odnawialnej, zwłaszcza ze źródeł rozproszonych (mikro- i małych instalacji OZE, jako urządzeń wspomagających lokalne wytwarzanie energii elektrycznej lub ciepłej), termomodernizacje budynków, stosowanie efektywnych energetycznie i niskoemisyjnych źródeł ciepła lub paliw stałych wysokiej jakości, sukcesywną gazyfikację Gminy.

Ograniczaniu negatywnych skutków emisji liniowej, w tym pochodzącej z ruchu pojazdów silnikowych, sprzyjają m.in. modernizacje nawierzchni dróg, poprawa płynności ruchu drogowego (jak planowane realizacja drogi ekspresowej, przebudowa skrzyżowań itd.), proekologiczne standardy w zakresie emisji spalin oraz rozwój alternatywnych środków transportu.

Ograniczanie negatywnych skutków emisji punktowej, w tym potencjalnych zanieczyszczeń przemysłowych, realizowane będzie poprzez:

- wdrażanie rozwiązań technologicznych zabezpieczających przed nadmierną emisją;
- kontrole w zakresie spełniania norm i standardów ochrony powietrza atmosferycznego;
- lokalizacje nowych obiektów mogących powodować uciążliwości aerosanitarne wyłącznie z zachowaniem dopuszczalnych norm emisji w środowisku oraz w bezpiecznym oddaleniu od skupisk zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej, usług turystyki i rekreacji oraz usług publicznych.

3.8 OCHRONA WALORÓW KRAJOBRAZOWYCH

Ochrona walorów krajobrazowych polegać będzie na realizacji zasad obejmujących:

- utrzymanie i wzmacnianie wysokiego stopnia heterogenności krajobrazu – mozaiki ekosystemów leśnych oraz łąkowych i pastwiskowych, w tym zachowanie, bądź przywrócenie gospodarowania na terenie użytków zielonych,
- ochronę gruntów rolnych i lasów przed nieuzasadnionym przeznaczaniem na cele nierolnicze i nieleśne,
- poprawę estetyki zabudowy miejscowości ,utrzymanie dobrego stanu technicznego zabudowy istniejącej poprzez remonty i modernizacje, z zachowaniem tradycyjnych form i likwidację obiektów zdegradowanych,
- promowanie regionalnych form budownictwa,
- utrzymanie zwartej zabudowy miejscowości,
- przeciwdziałanie wszelkim formom dysharmonii krajobrazu w tym zabudowy o garbatych i wysokości zakłócającej sylwetkę wsi i kompozycję układów zabudowy,
- wyeksponowanie zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego,
- rekultywację terenów zdewastowanych przez powierzchnię eksploatację kopalni, ochronę eksponowanych form zróżnicowanej rzeźby terenu przed zabudową.

W związku z tym, że znaczna część Gminy objęta jest zasięgiem Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej oraz Obszarem Chronionego Krajobrazu Dolina Narwi, ochrona walorów krajobrazowych będzie jedną z podstawowych zasad w działalności planistycznej w granicach przywołanych form ochrony przyrody. W ich obrębie obowiązują akty prawne, które stanowią narzędzie zachowania walorów krajobrazowych. Aktualnie obowiązują:

- Uchwała Nr XXIII/201/16 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 21 marca 2016 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej im. Profesora Witolda Sławińskiego (Dz. Urz. Woj. Podl. 2016 Poz. 1502),
- ustalenia planu ochrony, wprowadzonego Rozporządzeniem Nr 22/01 Wojewody Podlaskiego z 9 sierpnia 2001 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2001 r. Nr 31, poz. 548 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Nr 9/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 25 lutego 2005 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Narwi” (Dz. Urz. Woj. Podl. 2005 Nr 54 Poz. 722 z późn. zm.).

Ponadto, w odniesieniu do wsi Kopisk, zlokalizowanej w obrębie nieleśnej enklawy w granicach Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej ustala się:

- utrzymanie w dobrym stanie technicznym zabudowy letniskowej,
- utrzymanie oraz podniesienie standardu istniejącej bazy noclegowej,
- przystosowanie zagród rolniczych do rozwoju agroturystyki, stosownie do potrzeb,
- adaptację istniejącej zabudowy na cele turystyczno-usługowe i budownictwo letniskowe,
- zabudowę letniskową, mieszkaniowo-pensjonatową, rolniczo-agroturystyczną należy lokalizować wyłącznie jako uzupełnienie wolnych enklaw w zabudowie lub lokalizacja w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącej zabudowy),
- dostosowanie nowych obiektów do charakteru zabudowy regionalnej i kompozycji krajobrazu, z pełnym wyposażeniem w urządzenia z zakresu ochrony środowiska,
- ograniczanie i ukierunkowanie penetracji turystycznej do wyznaczonych dróg, tras i szlaków,
- ochronę i racjonalne gospodarowanie rolniczą przestrzenią produkcyjną z preferencją rozwoju rolnictwa ekologicznego,
- w prowadzeniu działalności gospodarczej ustala się zakaz wykraczania uciążliwości sanitarnych poza granice działki inwestora i pogarszania stanu środowiska.

W celu wdrożenia skutecznych narzędzi ochrony krajobrazu należy sukcesywnie obejmować obszar Gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, zwłaszcza dla terenów planowanego rozwoju zabudowy.

3.9 OCHRONA ZASOBÓW SUROWCOWYCH

Na terenie gminy Dobrzyńiewo Duże występują zarejestrowane złoża kruszywa naturalnego, piasków i żwiru, scharakteryzowane w części uwarunkowań niniejszego Studium.

W stosunku do udokumentowanych złóż surowców ustala się:

- racjonalną eksploatację kopaliny, w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu górnictwa odkrywkowego na krajobraz, gleby, lokalne stosunki wodne i ludzi, stosownie do przepisów prawa;
- eksploatację złoża kopaliny należy prowadzić w sposób gospodarczo uzasadniony, przy zastosowaniu środków ograniczających szkody w środowisku oraz przy zapewnieniu racjonalnego wydobycia i zagospodarowania kopaliny;
- podejmujący eksploatację złóż kopaliny lub prowadzący tę eksploatację jest obowiązany przedsięwziąć środki niezbędne do ochrony zasobów złoża, jak również do ochrony powierzchni ziemi oraz wód powierzchniowych i podziemnych, a także warunków życia ludzi w obrębie

i sąsiedztwie kopaliny, w tym poprzez zachowanie pasów ochronnych dla terenów sąsiednich nie objętych eksploatacją;

- dla eksploatowanych złóż obowiązują koncesje na wydobywanie złóż oraz obszary górnicze i tereny górnicze;
- w obszarze górniczym obowiązuje zakaz zabudowy, z dopuszczeniem do realizacji obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych oraz urządzeń pomocniczych związanych z eksploatacją;
- po zakończonym wydobyciu kopaliny należy przeprowadzić rekultywację w oparciu o ustalony kierunek i warunki przeprowadzenia rekultywacji.

3.10 OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK

W odniesieniu do krajobrazu kulturowego zaleca się ochronę zabytkowej struktury architektoniczno-przestrzennej poprzez zachowanie dominant w postaci kościołów oraz historycznej zieleni zagospodarowanej w postaci parków, cmentarzy i alei przydrożnych. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej określono w dalszej części niniejszego studium.

Na terenie gminy Dobrzyniewo Duże nie występują uzdrowiska.

4 OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Celem polityki planistycznej jest zachowanie wartości dziedzictwa kulturowego, walorów architektonicznych i historyczno-kulturowych gminy Dobrzyniewo Duże, a także konserwacja, rewaloryzacja i porządkowanie zabytkowych obszarów i obiektów oraz innych terenów publicznych.

Z uwagi na wartości historyczno-kulturowe gminy Dobrzyniewo Duże planuje się zwiększenie atrakcyjności zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych. Ponadto należy dążyć do upowszechniania, wiedzy w zakresie rozpoznawania walorów obiektów zabytkowych zlokalizowanych na terenie Gminy.

Ochronę dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej należy prowadzić zgodnie z przepisami prawa. Ochrona polegać będzie w szczególności na działaniach, podejmowanych przez organy administracji publicznej, dotyczących:

- zapewnienia warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków zagranicę;
- kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W celu dopełnienia ochrony ustala się również prowadzenie zadań z zakresu opieki nad zabytkami:

- naukowego badania i dokumentowania zabytków;
- prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach;
- zabezpieczenia i utrzymania zabytków oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- korzystania z zabytków w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;
- popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytkach oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

4.1 OCHRONA OBIEKTÓW WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTKÓW

Wszystkie obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków, podlegają ochronie na mocy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. W odniesieniu do obiektów tych i ich otoczenia ustala się:

- obowiązek uzyskania pozwolenia Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku na:
 - prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku i robót budowlanych w jego otoczeniu,
 - podział lub scalanie nieruchomości zabytkowej,
 - usunięcie drzew lub krzewów z terenu zabytkowych nieruchomości,
 - przemieszczenie zabytku nieruchomego,
 - zmianę przeznaczenia lub sposobu wykorzystania zabytku,
 - umieszczanie na zabytku wpisanym do rejestru: urządzeń technicznych, tablic, reklam i napisów,
 - sprzedaż, zmianę, darowiznę lub oddanie w użytkowanie wieczyste, ustanowienie trwałego zarządu, wnoszenia zabytków jako wkładu pieniężnego do spółek;

- zakaz ustawiania w sąsiedztwie zabytków i na osiach widokowych masztów, kominów, wież nadawczych i innych podobnych urządzeń technicznych;
- zakaz szpecenia i przysłaniania obiektów zabytkowych w Dobrzyniewie Kościelnym i Fastach przez nowe inwestycje realizowane w ich otoczeniu;
- nakaz nawiązywania formy architektonicznej obiektów projektowanych w otoczeniu zabytków jw. do wytworzonego już krajobrazu kulturowego (harmonizowanie), a w przypadku jego braku do najlepszych wzorców ukształtowanych w dalszym sąsiedztwie.

4.2 OCHRONA OBIEKTÓW UJĘTYCH W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW

W stosunku do obszarów i obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków ustala się następujące zasady ochrony:

- zachowanie obszarów i obiektów wpisanych do ewidencji zabytków z możliwością rozbudowy, nadbudowy, przebudowy, zmiany sposobu użytkowania zgodnie z przepisami prawa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz prawa budowlanego, a także w uzgodnieniu z Podlaskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków;
- zahamowanie procesów degradacji obiektów i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- nakaz wykonywania prac remontowo-konserwatorskich z użyciem tradycyjnych materiałów budowlanych – drewna, cegły, dachówki ceramicznej, a także zalecania stosowania w remontach elewacji i dachów: tradycyjnej kolorystyki ścian, kolorów pokrycia dachowego, stolarki okiennej i drzwiowej a także detalu architektonicznego;
- ochrona zieleni towarzyszącej obiektom zabytkowym wpisanych do ewidencji zabytków;
- sukcesywna aktualizacja stanu ewidencji zabytków.

4.3 OCHRONA STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH

Obszary stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków (zob. rozdz. 4.2. części uwarunkowań niniejszego studium), tzn.: Rybaki, st.1, obszar AZP 36-84, nr stanowiska na obszarze 35, nr rej. C-77, oraz „Rybniaki-Krzemianka” st. 1, obszar AZP 34-86, nr stanowiska na obszarze 1, nr rej. C-45, obowiązuje zakaz wszelkiej działalności inwestycyjnej.

Stanowiska archeologiczne niewpisane do rejestru zabytków (ich wykaz zamieszczono w rozdz. 4.4. części uwarunkowań niniejszego studium) nierzadko posiadają trudny do określenia, rzeczywisty zasięg, a rejestracja powierzchniowa stanowisk nie przesądza o ich faktycznej wartości kulturowej. Wobec powyższego uznać należy, że obszary stanowisk archeologicznych są dostępne do celów zagospodarowania przestrzennego, pod warunkiem przeprowadzenia badań archeologicznych przed realizacją jakichkolwiek prac ziemnych związanych z zabudową oraz zagospodarowaniem terenu. W stosunku do zlokalizowanych na obszarze Gminy stanowisk archeologicznych niewpisanych do rejestru zabytków ustala się:

- w przypadku realizowania inwestycji na obszarze stanowiska archeologicznego, znajdującego się w ewidencji zabytków AZP, prace ziemne należy prowadzić zgodnie z przepisami prawa;
- prowadzenie badań archeologicznych zgodnie z przepisami prawa;
- wykorzystanie wyników w/w badań, zapewniając w miarę możliwości ochronę potencjalnych stanowisk archeologicznych,
- obowiązek nadzoru konserwatorskiego zgodnie z przepisami prawa w przypadku prac budowlanych w sąsiedztwie w/w stanowisk,
- obowiązek zawiadamiania służby archeologicznej zgodnie z przepisami prawa w przypadkach natrafienia w trakcie prowadzenia prac ziemnych na obiekty nieznanego pochodzenia, mogące posiadać cechy zabytków.

4.4 OCHRONA ZABYTKOWYCH CMENTARZY

W obrębie zabytkowych cmentarzy postuluje się o ochronę układu przestrzennego (alei, układu kwater), ochronę zabytkowego drzewostanu, ochronę historycznych nagrobków i innych elementów małej architektury tj. ogrodzenia, pompy wodne i kaplice. Wszelkie prace inwestycyjne na terenie zabytkowych cmentarzy należy prowadzić zgodnie z przepisami prawa.

4.5 OCHRONA POMNIKÓW ZAGŁADY

W miejscowości Fasty, w granicach projektowanego cmentarza, znajduje się kwatera pamięci narodowej z grobami pomordowanych ofiar II Wojny Światowej. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego cmentarza zatwierdzony uchwałą nr XXIX/143/01 Rady gminy Dobrzyniewo Kościele z dnia 30.07.2001r (Dz. U. W.P. Nr 34 poz. 574) wydziela tę kwaterę i traktuje jako cmentarz wojenny podlegający ochronie na zasadach ustawy z dnia 28.03.1933 o grobach i cmentarzach wojennych. Na kwaterze i przed jej ogrodzeniem od strony drogi obowiązuje zakaz nowych pochówków.

5 KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

5.1 ROZWÓJ KOMUNIKACJI DROGOWEJ

Docelowy układ komunikacji drogowej na terenie gminy Dobrzyniewo Duże będą stanowić:

- układ nadrzędny:
 - droga ekspresowa S19 „Via Carpatia”, w raz z węzłem drogowym „Dobrzyniewo” – planowany,
 - droga krajowa nr 65 – istniejąca,
 - droga łącząca odcinek drogi krajowej nr 8 z obecnym przebiegiem drogi krajową nr 65 i planowaną drogą ekspresową – planowany,
 - droga krajowa nr 8 (klasy drogi głównej ruchu przyspieszonego GP) sąsiadująca z Gminą – istniejąca;
- układ podstawowy, w skład którego wchodzi drogi powiatowe:
 - nr 1385B relacji Krypno – Ruda - Nowosiółki - Borsukówka - Pogorzałki - Gniła - Dobrzyniewo Duże – droga krajowa nr 65,
 - nr 1387B relacji Kobuzie – droga powiatowa 1385B,
 - nr 1388B droga przez wieś Borsukówka,
 - nr 1389B relacji Dobrzyniewo Duże – Jaworówka – Rybaki,
 - nr 1390B relacji droga 65 (Fasty) – gr. gminy – Dzikie – Choroszcz,
 - nr 1392B relacji droga 65 (Kościelne) – Odrubniki - Ponikła – Letniki – Nowe Aleksandrowo – droga krajowa 65 (Fasty),
 - nr 1393B relacji droga 65 - Dobrzyniewo Kościelne – Nowe Aleksandrowo – Leńce – gr. gminy Jurowce – Wasilków,
 - nr 1395B relacji droga krajowa 65 - droga powiatowa 1396B (Odrubniki),
 - nr 1396B relacji droga krajowa 65 - Krynice – Odrubniki – Szaciły – Kulikówka,
 - nr 1397B relacji droga krajowa nr 65 – Chraoby – Kopisk – droga krajowa nr 8;
- układ uzupełniający, w skład którego wchodzi drogi gminne, w tym:
 - nr 105425B - Krynice – Letniki – Jurowce
 - nr105451B - Borsukówka – Kościelne
 - nr105452B - Pogorzałki – Kościelne
 - nr 105453B - Gniła – Kościelne
 - nr 105454B - Jaworówka – Gniła
 - nr 105455B - Fasty - ul. Białostocka, ul. Rolna
 - nr 105456B - Fasty – Nowosiółki
 - nr 105457B - Fasty – Łyski, ul. Łyskowska
 - nr 105458B - Nowe Aleksandrowo – Krynice – Chraoby
 - nr 105459B - Dobrzyniewo Kościelne – Bohdan
 - nr 105460B - Ogrodniki – Dobrzyniewo – Kościelne
 - nr 105461B - Szaciły – Kopisk
 - nr 105462B - Rybaki – Pogorzałki
 - nr 105463B - Kulikówka – Chraoby
 - nr 105464B - Fasty - ul. Dobra

- nr 105465B - Fasty - ul. Pogodna
- nr 105466B - Fasty - ul. Bajeczna
- nr 105467B - Fasty - ul. Ładna
- nr 105468B - Fasty - ul. Słoneczna
- nr 105469B - Fasty - ul. Osiedlowa
- nr 105470B - Fasty - ul. Hydroforowa
- nr 105471B - Fasty - ul. Leśna
- nr 105472B - Fasty - ul. Giełdowa
- nr 105473B - Fasty - ul. Św. Krzyża
- nr 105474B - Fasty - ul. Wiosenna
- nr 105475B - Fasty - ul. Skrajna
- nr 105476B - Fasty - ul. Polonijna
- nr 105477B - Fasty - ul. Zajazd
- nr 105478B - Fasty - ul. Łakowa
- nr 105479B - Fasty - ul. Morelowa
- nr 105480B - Fasty - ul. Przytulna
- nr 139500B - Fasty - ul. Akacjowa
- nr 139501B - Dobrzyniewo Duże - ul. Dębowa
- nr 139502B - Dobrzyniewo Duże - ul. Podleśna
- nr 139503B - Dobrzyniewo Duże - ul. Brzozowa
- nr 139504B - Dobrzyniewo Duże - ul. Żwirowa
- nr 139505B - Dobrzyniewo Duże - ul. Leśna
- nr 139506B - Dobrzyniewo Duże - ul. Szkolna
- nr 139507B - Dobrzyniewo Duże - ul. Świerkowa
- nr 139508B - Dobrzyniewo Duże - ul. Ogrodowa
- nr 139509B - Dobrzyniewo Duże - ul. Klubowa
- nr 139510B - Dobrzyniewo Duże - ul. Sosnowa
- nr 139511B - Dobrzyniewo Duże - ul. Zagórna
- nr 139512B - Dobrzyniewo Duże - ul. Klonowa
- nr 139513B - Dobrzyniewo Duże - ul. Sadowa
- nr 139514B - Dobrzyniewo Duże - ul. Łąkowa
- nr 139515B - Nowe Aleksandrowo - ul. Wiosenna
- nr 139516B - Nowe Aleksandrowo - ul. Radosna
- nr 139517B - Nowe Aleksandrowo - ul. Dominika
- nr 139518B - Nowe Aleksandrowo - ul. Słoneczna
- nr 139519B - Nowe Aleksandrowo - ul. Promienna
- nr 139520B - Nowe Aleksandrowo - ul. Morelowa
- nr 139521B - Nowe Aleksandrowo - ul. Malinowa
- nr 139522B - Nowe Aleksandrowo - ul. Wiśniowa
- nr 139523B - Nowe Aleksandrowo - ul. Kościelna
- nr 139524B - Nowe Aleksandrowo - ul. Polna
- nr 139525B - Nowe Aleksandrowo - ul. Piaskowa
- nr 139526B - Nowe Aleksandrowo - ul. Spacerowa
- nr 139527B - Dobrzyniewo Fabryczne - ul. Zamkowa

- nr 139528B - Dobrzyniewo Fabryczne - ul. Dworska
- nr 139529B - Dobrzyniewo Fabryczne - ul. Klonowa
- nr 139530B - Dobrzyniewo Fabryczne - ul. Lipina
- nr 139531B - Dobrzyniewo Fabryczne - ul. Dębowa
- nr 139532B - Dobrzyniewo Fabryczne - ul. Kasztanowa
- nr 139533B - Dobrzyniewo Fabryczne - ul. Świerkowa
- nr 139534B - Dobrzyniewo Fabryczne - ul. Gajowa
- nr 139535B - Dobrzyniewo Fabryczne - ul. Parkowa
- nr 139536B - Dobrzyniewo Fabryczne - ul. Brzozowa
- nr 139537B - Dobrzyniewo Fabryczne - ul. Modrzewiowa
- nr 139538B - Dobrzyniewo Fabryczne - ul. Jaśminowa
- nr 139539B - Dobrzyniewo Fabryczne - ul. Nadrzeczna;
- pozostałe drogi niezaliczone do kategorii dróg publicznych, będące drogi wewnętrznymi, dojazdami do pól itp.

Jako podstawowe cele w zakresie rozwoju komunikacji drogowej wskazuje się:

- poprawę powiązań komunikacyjnych z nadrzędnym układem komunikacyjnym kraju i regionu;
- minimalizacja uciążliwości funkcjonowania transportu;
- tworzenie nowej sieci drogowej przed rozwojem nowych terenów zabudowy, zwłaszcza osiedli mieszkaniowych;
- kontynuację modernizacji i przebudowy dróg powiatowych i gminnych;
- tworzenie ogólnodostępnych parkingów w miejscach atrakcyjnych turystycznie.

Do najważniejszych zadań w zakresie rozwoju komunikacji drogowej zaliczono następujące przedsięwzięcia:

- budowa drogi ekspresowej S19 „Via Carpatia” wraz z węzłem drogowym „Dobrzyniewo”,
- budowa drogi łączącej odcinek drogi krajowej nr 8 z drogą krajową nr 65,
- modernizacja drogi krajowej nr 65,
- rozbudowa drogi krajowej nr 8 (droga stanowi północno-wschodnią granicę Gminy);
- dalsza, sukcesywna przebudowa, rozbudowa lub modernizacja dróg powiatowych;
- dalsza, sukcesywna przebudowa, rozbudowa lub modernizacja dróg gminnych;
- budowa nowych dróg gminnych w celu zapewnienia właściwej obsługi komunikacyjnej nowych terenów inwestycyjnych i mieszkaniowych,

Modernizacje, przebudowy lub rozbudowy poszczególnych dróg powinny być prowadzone sukcesywnie z założeniem osiągnięcia standardów w zakresie: szerokości w liniach rozgraniczających, szerokości pasów jezdni, łuków poziomych i pionowych oraz nośności warstwy jezdnej zgodnej z warunkami technicznymi określonymi w stosowanych przepisach prawa.

5.2 ROZWÓJ KOMUNIKACJI KOLEJOWEJ

Na terenie gminy Dobrzyniewo Duże znajduje się linia kolejowa nr 38 (E75 „Rail Baltica”) wraz z przystankami kolejowymi we wsiach: Fasty, Dobrzyniewo Duże, Borsukówka.

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego uchwalonego Uchwałą Nr XXXVI/330/17 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 maja 2017 roku, zmienionego Uchwałą Nr XXXIX/356/17 z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Z 2017 r. poz. 2777, poz. 3270) przewiduje się remont i modernizację w/w linii kolejowej. Dopuszcza się ponadto przystosowanie linii do parametrów linii kolei dużych prędkości z jednoczesną korektą przebiegu w celu spełnienia projektowych parametrów prędkościowych.

Ponadto w zakresie komunikacji kolejowej zaleca się:

- wykorzystać kolej w większym stopniu do transportu ładunków masowych;
- przy transporcie ładunków niebezpiecznych, zapewnić należy stosowne warunki bezpieczeństwa;
- uruchomić autobusy na szynach do obsługi ruchu pasażerskiego, z dostosowaniem gęstości przystanków do rozmieszczenia terenów zabudowy.

5.3 ROZWÓJ SIECI WODOCIĄGOWEJ

Zaopatrzenie w wodę pitną dla mieszkańców gminy będzie realizowane z istniejących ujęć wody wskazanych i opisanych w części tekstowej dotyczących uwarunkowań niniejszego studium.

Zachowuje się istniejące ujęcia wody. Zakłada się ich sukcesywną w miarę konieczności modernizację, automatyzację w celu dostosowania do zmieniających się przepisów i standardów oraz zapotrzebowania.

Niewykorzystywane i nieudokumentowane zasoby wód podziemnych powinny zostać udokumentowane i zbilansowane oraz stanowić rezerwę zasobów czystych wód podziemnych na okres kierunkowy.

W zależności od tempa rozwoju przestrzennego gminy przewiduje się realizację kolejnych odcinków sieci wodociągowej i włączenia w obecny układ infrastruktury technicznej wodociągowej.

Dopuszcza się korzystanie z ujęć indywidualnych.

W bliskim otoczeniu gminy Dobrzyniewo Duże (w odległości ok. 700 m, na terenie gminy Wasilków) znajduje się strefa ochrony pośredniej ujęć wód dla Białegostoku: ujęcia infiltracyjnego w Wasilkowie oraz ujęcia wody podziemnej w Jurowcach, ustanowiona Rozporządzeniem Nr 13/2014 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 24 lipca 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. 2014 poz. 2921 z późn. zm.).

5.4 ROZWÓJ SIECI KANALIZACYJNEJ

Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej jest zadaniem ważnym w kontekście ochrony wód i gruntów przed zanieczyszczeniami oraz poprawy warunków sanitarnych mieszkańców gminy Dobrzyniewo Duże. Rozwój systemów w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków powinien zapewnić możliwe szybkie zlikwidowanie dysproporcji w zakresie wyposażenia w kanalizację w stosunku do stopnia zaopatrzenia w wodę.

Ustala się budowę zbiorczych systemów kanalizacji sanitarnej na terenach zwartej zabudowy miejscowości, w odniesieniu do ustanowionej aglomeracji ściekowej – teren gminy należy do „Aglomeracji Białystok” (por. część uwarunkowań niniejszego studium). Zbiorczy system unieszkodliwiania ścieków sanitarnych funkcjonować będzie w oparciu o oczyszczalnię ścieków zlokalizowaną w Białymstoku.

Rozwój zbiorczych systemów kanalizacji sanitarnej jest szczególnie istotny w części gminy będącej w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 218 Pradolina Rzeki Supraśl, ze względu ochronę zasobów użytkowych wód podziemnych wgłębnych i ich podatność na zanieczyszczenia.

Na terenach nieskanalizowanych dopuszcza się stosowanie indywidualnych rozwiązań z zakresu odprowadzania ścieków – przydomowych oczyszczalni ścieków lub szczelnych zbiorników bezodpływowych, z zastrzeżeniem, że:

- zakazuje się lokalizacji nowych przydomowych oczyszczalni ścieków ze względu na możliwość szybkiej migracji zanieczyszczeń do warstwy wodonośnej – w obrębie projektowanej strefy

ochronnej GZPW obejmującej obszar o bardzo dużej podatności na zanieczyszczenie (podobszar II, tj. obszar doliny Narwi i Supraśli, tożsamy z zasięgiem strefy powodziowej),

- zakazuje się lokalizacji nowych przydomowych oczyszczalni na obszarach zwartej zabudowy wiejskiej, dopuszcza się wykonanie przydomowych oczyszczalni ścieków dla pojedynczych gospodarstw w zabudowie rozproszonej – na pozostałym obszarze projektowanej strefy ochronnej GZPW obejmującej obszar o dużej podatności na zanieczyszczenie (podobszar III).

5.5 ROZWÓJ SIECI ELEKTROENERGETYCZNEJ

Na terenie gminy Dobrzyniewo Duże dopuszcza się realizację:

- nowych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia 110 kV, planowanych zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego, tj. linii Białystok – Choroszcz, linii Białystok „Fasty” – Białystok STR 6, fragmentu linii Białystok „Fasty” – „Narew”;
- nowych stacji transformatorowych 15/0,4 kV
- nowych linii elektroenergetycznych średniego napięcia 15 kV oraz niskiego napięcia 0,4 kV.

Ponadto, zakłada się sukcesywną realizację działań w zakresie racjonalizacji zaopatrzenia w energię elektryczną, tzn.:

- sukcesywna rozbudowa lub modernizacja infrastruktury elektroenergetycznej, stosownie do potrzeb;
- stosowanie urządzeń o wysokiej klasie energooszczędności;
- wymiana oświetlenia wewnętrznego i zewnętrznego (ulicznego) na oświetlenie wykorzystujące nowoczesne technologie (np. typu LED).

Zgodnie z danymi uzyskanymi u operatora sieci elektroenergetycznej PGE Dystrybucja, w zakresie modernizacji i rozbudowy systemu elektroenergetycznego przewiduje się w najbliższych latach:

- budowę linii kablowych średniego napięcia SN o długości około 1,6 km;
- budowę linii kablowych niskiego napięcia nN o długości około 6,0 km;
- budowę stacji transformatorowych wewnętrznych w ilości około 4 szt.;
- budowę przyłączy kablowych w ilości około 246 szt.;
- budowę przyłączy napowietrznych w ilości około 30 szt.;
- modernizację napowietrznych linii średniego napięcia SN o długości około 10,5 km;
- modernizację linii kablowych średniego napięcia SN o długości około 18,6 km;
- modernizację stacji transformatorowych wewnętrznych w ilości około 7 szt.;
- modernizację stacji transformatorowych słupowych w ilości około 13 szt.;
- modernizację linii napowietrznych niskiego napięcia nN o długości około 7,0 km;
- modernizację linii kablowych niskiego napięcia nN o długości około 2,8 km;
- modernizację przyłączy kablowych w ilości około 13 szt.

5.6 ROZWÓJ SIECI GAZOWEJ

Utrzymuje się istniejące sieci gazowe średniego ciśnienia i przyłącza gazowe.

Na terenie gminy Dobrzyniewo Duże planuje się dalszą rozbudowę infrastruktury gazowej. Rozbudowa i budowa sieci dystrybucyjnych gazu średniego i niskiego ciśnienia, powinna być realizowana sukcesywnie, w powiązaniu z istniejącą siecią gazowniczą gminy, z priorytetem jednostek sieci osadniczej o największym potencjale społeczno-gospodarczym (Fasty, Dobrzyniewo Duże, Nowe Aleksandrowo, Gniła i Dobrzyniewo Kościelne).

Przy projektowaniu sieci wskazuje się na:

- prowadzenie sieci w liniach rozgraniczających drogi publiczne i niepubliczne;
- podział terenu na działki powinien umożliwiać wykonanie indywidualnego przyłącza gazowego do budynku, linia ogrodzeń, w miarę możliwości, powinna przebiegać min. 0,5 m od gazociągu;
- minimalna średnica ewentualnie budowanych w przyszłości gazociągów powinna wynosić 32 mm (uszczegółowienie zastosowanych średnic nastąpi w przypadku gazyfikacji, po podjęciu prac projektowych);
- dla projektowanych sieci gazowych wyznaczone są strefy kontrolowane, w strefie kontrolowanej istniejących gazociągów dopuszcza się budowę nowych sieci gazowych;
- w strefach kontrolowanych nie należy:
 - wznosić budynków,
 - urządzać stałych składów i magazynów,
 - sadzić drzew i krzewów,
 - podejmować działalności mogącej zagrozić trwałości gazociągu podczas jego eksploatacji.

Dalsza gazyfikacja będzie możliwa przy spełnieniu kryteriów technicznych oraz ekonomicznej opłacalności inwestycji, po zawarciu umowy z Przedsiębiorstwem Gazowniczym. Warunki techniczne, jakim winny odpowiadać sieci gazowe określa Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie. W przypadku zmiany powyższego rozporządzenia warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe, muszą być zgodne z obowiązującymi przepisami.

Ponadto, dopuszcza się korzystanie z indywidualnych źródeł zaopatrzenia w gaz.

5.7 ROZWÓJ SIECI TELEKOMUNIKACYJNEJ

Planowany rozwój terenów zabudowy mieszkaniowej i aktywności gospodarczej tworzą zapotrzebowanie na publicznie dostępne usługi telefoniczne i teleinformatyczne. Dla pokrycia tego zapotrzebowania niezbędna będzie modernizacja i rozbudowa istniejących sieci systemu stacjonarnej publicznej sieci telefonicznej. Szczegółowe zasady lokalizacji obiektów infrastruktury sieciowej na terenach planowanej zabudowy zostaną określone w ramach opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Proponuje się rozszerzenie zasięgu systemu sieciowego ogólnej dostępności do szerokopasmowego Internetu. Sieć taka może obejmować swoim zasięgiem istniejące obiekty użyteczności publicznej, placówki edukacyjne, kulturalne oraz tereny inwestycyjne. Wykorzystanie nowoczesnych technik informacyjnych wpłynie na rozwój społeczeństwa informatycznego, zwiększy się dostępność do usług takich jak np.: rejestracja firm, poszukiwanie partnerów gospodarczych, elektroniczna obsługa przedsiębiorców.

Na terenie gminy dopuszcza się lokalizację masztów radiokomunikacyjnych i stacji bazowych telefonii komórkowej.

5.8 ROZWÓJ CIEPŁOWNICTWA

W granicach gminy Dobrzyniewo Duże nie istnieje centralny system ciepłowniczy.

W obszarze gminy Dobrzyniewo Duże nie ma przesłanek do budowy i eksploatacji zbiorczych systemów energetyki cieplnej. Dlatego gospodarkę cieplną należy realizować z indywidualnych źródeł

zaopatrzenia w energię ciepłą. Przy dostępnych obecnie możliwościach technicznych tego rodzaju zaopatrzenia, konieczną dla ochrony powietrza atmosferycznego i rentowności ekonomicznej modernizację źródeł ciepła można realizować w systemach indywidualnego zaopatrzenia w:

- gaz skroplony,
- lekkie oleje opałowe typu „Ekoterm”,
- drewno opałowe,
- energię elektryczną, oraz niekonwencjonalne źródła energii cieplnej (np. pompy ciepła), wykluczając czy ograniczając udział paliw węglowych jako czynnika energetycznego.

W związku z powyższym w zakresie ciepłownictwa zakłada się:

- wykorzystanie istniejącej sieci gazowej (w tym jej rozbudowa i sukcesywne podłączanie kolejnych obiektów gminnych),
- sukcesywną przebudowę lub wymianę urządzeń grzewczych w celu zastosowania paliw o niskim stopniu emisji zanieczyszczeń do atmosfery,
- rozwiązanie potrzeb ciepłych budownictwa jednorodzinnego w zależności od ekonomicznych uwarunkowań – ze źródeł lokalnych lub indywidualnych, z zastosowaniem systemów grzewczych opartych o paliwa ekologiczne niskoemisyjne i/lub bezemisyjne,
- wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii (mikroinstalacji).

5.9 ROZWÓJ SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI

Gmina Dobrzyniewo Duże objęta jest regionalnym systemem gospodarki odpadami województwa podlaskiego, funkcjonującym w oparciu o regiony gospodarki odpadami komunalnymi. Gmina zlokalizowana jest w Regionie Centralnym gospodarki odpadami komunalnymi, dla którego regionalne instalacje odpadów i instalacje zastępcze zlokalizowane są poza jej granicami – na terenie gminy Dobrzyniewo Duże nie funkcjonują instalacje do unieszkodliwiania odpadów (brak czynnych składowisk odpadów). Odpady komunalne są zbierane i zagospodarowywane są w Regionalnych Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych wskazanych w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami Komunalnymi oraz uchwale w sprawie Wykonania Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami – aktualnie obowiązuje Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016-2022.

Na terenie Gminy znajduje Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (tzw. PSZOK), zlokalizowany w Pogorzałkach. PSZOK planowany jest do rozbudowy i modernizacji.

Ponadto, na terenie Gminy zakłada się:

- systematyczną poprawę skuteczności zbiórki odpadów i eliminowanie, z wykorzystaniem środków administracyjnych i edukacyjnych, nielegalnego wywozu i pozbywania się odpadów poza przygotowanymi do tego celu zakładami utylizacji i składowania odpadów;
- sukcesywną rozbudowę systemu selektywnej zbiórki surowców wtórnych, z uwzględnieniem celów wyznaczonych w tym zakresie przez politykę państwa i regionalną oraz realiów rachunku ekonomicznego;
- wywóz odpadów komunalnych do zakładu unieszkodliwiania odpadów komunalnych, przewidzianego do obsługi regionu gospodarki odpadami, w jakim znajduje się Gmina.

Szczegółowe zadania, obowiązki i wymagania z zakresu wykonywania gospodarki odpadami w granicach Gminy określa aktualnie obowiązujący Regulamin utrzymania czystości i porządku przyjęty uchwałą Rady Gminy, który określa w szczególności wymagania w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości obejmujących:

- prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych w tym powstających gospodarstwach domowych, przeterminowanych leków i chemikaliów, zużytych baterii i akumulatorów, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, odpadów budowlanych i rozbiórkowych, zużytych opon, a także odpadów zielonych;
- uprzątkowania błota, śniegu lodu i innych zanieczyszczeń z części nieruchomości służących do użytku publicznego;
- mycie i naprawa pojazdów samochodowych poza myjniami i warsztatami naprawczymi;
- rodzaje i minimalną pojemność pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na nieruchomości oraz na drogach publicznych, warunków rozmieszczania tych pojemników i ich utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym;
- częstotliwość i sposoby pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego;
- inne wymagania wynikające z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami.

6 OBSZARY, NA KTÓRYCH BĘDĄ ROZMIESZCZONE INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym planowane są w następujących obszarach:

- w zakresie infrastruktury komunikacyjnej:
 - budowa nowych dróg gminnych w celu zapewnienia właściwej obsługi komunikacyjnej nowych terenów inwestycyjnych i mieszkaniowych;
 - modernizacja lub rozbudowa dróg gminnych i powiatowych w obrębie terenów zabudowy istniejącej lub planowanej, sukcesywnie według potrzeb;
 - realizacja ciągów pieszo-rowerowych i rowerowych poprzez ich budowę lub wyznaczenie w formie pasów, kontrpasów lub oznakowanie;
 - realizacja szlaków turystycznych przez ich wyznaczenie lub oznakowanie;
- w zakresie infrastruktury technicznej:
 - kompleksowe uzbrojenie potencjalnych terenów inwestycyjnych aktywizacji gospodarczej;
 - dalsza rozbudowa sieci wodociągowej, w tym budowa nowych odcinków sieci oraz sukcesywne włączenie do sieci budynków i obiektów w obrębie nowych terenów zabudowy;
 - sukcesywna modernizacja i automatyzacja gminnych ujęć wody;
 - dalsza rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej, w tym budowa nowych odcinków sieci oraz sukcesywne włączenie do sieci budynków i obiektów w obrębie nowych terenów zabudowy;
 - modernizacje istniejących linii elektroenergetycznych średniego napięcia 15 kV i niskiego napięcia 0,4 kV, w tym skablowanie linii napowietrznych;
 - modernizacje i remonty istniejących stacji transformatorowych 15/0,4 kV;
 - budowa nowych odcinków napowietrznych lub kablowych linii elektroenergetycznych średniego napięcia 15 kV i niskiego napięcia 0,4 kV oraz stacji transformatorowych;
 - rozbudowę gazociągu wraz z przyłączami w obrębie terenów zabudowy istniejącej lub planowanej,
 - rozbudowa i modernizacja Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów w Pogorzałkach;
- w zakresie obiektów i urządzeń publicznych oraz towarzyszącej infrastruktury:
 - kształtowanie przestrzeni publicznych w miejscowościach gminnych poprzez budowę, modernizację, rozbudowę, przebudowę lub doposażenie parkingów, dróg, chodników, oświetlenia ulicznego, terenów zieleni urządzonej, placów zabaw i siłowni zewnętrznych, boisk sportowych, obiektów małej architektury itp., w tym nawiązujących do tożsamości regionalnej;
 - remonty i modernizacje (w tym termomodernizacje) obiektów użyteczności publicznej;
 - realizacja systemu oznakowania i promocji dziedzictwa kulturowego;
 - odnowa i renowacja obiektów zabytkowych i historycznych.

7 OBSZARY, NA KTÓRYCH BĘDĄ ROZMIESZCZONE INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

Zgodnie z ustaleniami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego, przyjętego Uchwałą Nr XXXVI/330/17 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 maja 2017 roku, zmienionego Uchwałą Nr XXXIX/356/17 z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Z 2017 r. poz. 2777, poz. 3270) na terenie gminy Dobrzyniewo Duże, planowane są następujące inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

- budowa drogi ekspresowej S19 „Via Carpatia”;
- budowa drogi łączącej odcinek drogi krajowej nr 8 z drogą krajową nr 65;
- modernizacja drogi krajowej nr 65;
- rozbudowa drogi krajowej nr 8 (droga stanowi północno-wschodnią granicę gminy);
- remont i modernizacja linii kolejowej nr 38 (E75 „Rail Baltica”);
- utrzymanie radiowo telewizyjnego centrum nadawczego Białystok/Krynice ze strefą ochronną o promieniu 1100 m, z maksymalną wysokością zabudowy 30m;
- utrzymanie linii radiowej RTCN Białystok/Krynice – SLR Kamień z pasem ochronnym 60 m i maksymalną wysokością zabudowy 20 m;
- utrzymanie linii radiowej SLR Białystok/Centrum – RTCN Białystok/Krynice z pasem ochronnym 60 m i maksymalną wysokością zabudowy 30 m;
- utrzymania sieci szerokopasmowej Polski Wschodniej, z siecią szkieletową otwartą dla wszystkich zainteresowanych przedsiębiorstw telekomunikacyjnych, dostarczających usługi szerokopasmowe użytkownikom końcowym (mieszkańcom oraz podmiotom publicznym i gospodarczym), a także utrzymania węzłów dystrybucyjnych: WDA Fasty, WDA Obrubniki, WDA Pogorzałki, WDA Chрабоły;
- utrzymanie linii elektroenergetycznej 110 kV Białystok – Knyszyn;
- utrzymanie linii elektroenergetycznej 110 kV Białystok – Jeżewo;
- budowa linii elektroenergetycznej 110 kV Białystok – Choroszcz;
- budowa linii elektroenergetycznej 110 kV Białystok „Fasty” – Białystok;
- budowa fragmentu linii elektroenergetycznej 110 kV Białystok „Fasty” – „Narew”;
- ochrona Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 218 „Pradolina rzeki Supraśl”;
- ustanowienie strefy ochrony Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 218 „Pradolina rzeki Supraśl”;
- ochrona obszarów szczególnego zagrożenia powodzią przed zainwestowaniem;
- powiązania infrastruktury technicznej gminy z miastem Białystok, w zakresie sieci kanalizacyjnej i wodociągowej.

8 OBSZARY DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

W obszarze studium, tj. w granicach administracyjnych gminy Dobrzyniewo Duże obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dotyczy obszarów lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m², przy czym dla tego terenu istnieje plan miejscowy dopuszczający wielkopowierzchniowe obiekty handlowe – miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części gminy Dobrzyniewo Duże (tereny przemysłowo-usługowe we wsi Fasty) przyjęty Uchwałą nr VIII/41/03 Rady Gminy Dobrzyniewo Duże z dn. 25 kwietnia 2003 r.

W studium podtrzymuje się ustalenia w/w planu miejscowego w zakresie możliwości sytuowania w południowo-wschodnim fragmencie miejscowości Fasty, pomiędzy drogą krajową a linią kolejową, wielkopowierzchniowych obiektów handlowych (por. rozdz. 18).

W obszarze studium nie wyznacza się obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości, a także obszarów przestrzeni publicznej.

9 OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SIĘ SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

Ustala się sukcesywnie obejmowanie terenów gminy Dobrzyniewo Duże miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, dla terenów rozwoju zabudowy wyznaczonych w studium, określonych w poszczególnych strefach polityki przestrzennej, tj. dla:

- terenów rozwoju zabudowy mieszkaniowej, usługowej i zagrodowej – wytypowane w celu rozwoju strefy osadniczej;
- terenów rozwoju zabudowy produkcyjnej, usługowej, składowej i magazynowej – wytypowane w celu rozwoju strefy aktywizacji gospodarczej;
- terenów rozwoju zabudowy wielofunkcyjnej – wytypowane w celu rozwoju strefy osadniczej albo strefy aktywizacji gospodarczej (do sprecyzowania na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego);
- terenów rozwoju zabudowy rekreacji indywidualnej, w tym zabudowy letniskowej, z dopuszczeniem ekstensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – wytypowane w celu rozwoju strefy turystyczno-rekreacyjnej,
- terenów rozwoju zabudowy usług turystyki, sportu i rekreacji – wytypowane w celu rozwoju strefy turystyczno-rekreacyjnej.

Ponadto nie wyklucza się sporządzania planów miejscowych dla pozostałych niewymienionych powyżej obszarów.

Zgodnie z przepisami Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym gmina powinna wykonywać analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy oraz ocenę aktualności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Działania Gminy powinny być zintensyfikowane w kierunku podejmowania uchwał intencyjnych o przystąpieniu do opracowania planu miejscowego, które jako akty prawa miejscowego w sposób najbardziej optymalny zabezpieczają wprowadzenie na danym terenie ładu przestrzennego oraz zabezpieczają właściwą ochronę środowiska przyrodniczego.

10 KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Na terenie gminy Dobrzyniewo Duże należy prowadzić racjonalną gospodarkę rolną, adekwatną do warunków agroekologicznych, w tym przeciwdziałać degradacji warunków glebowych, a także minimalizować przeznaczenie terenów na cele nierolnicze (zwłaszcza w obrębie kompleksów gruntów należących do chronionych klas bonitacyjnych).

Ochrona zasobów glebowych i rolniczej przestrzeni produkcyjnej w granicach Gminy polegać będzie na racjonalnej gospodarce rolnej, w tym:

- minimalizacji przeznaczenia na cele nierolnicze terenów o najwyższej przydatności rolniczej, zwłaszcza w odniesieniu do występujących na terenie Gminy gruntów należących do II lub III klasy bonitacyjnej;
- przeciwdziałaniu erozji gleb, poprzez właściwą gospodarkę rolną i wprowadzanie zieleni śródpolnej na terenach potencjalnie erodowanych;
- przeciwdziałaniu nadmiernej intensyfikacji produkcji rolnej oraz nadmiernemu stosowaniu środków ochrony roślin i nawozów, a także ochronie przed niewłaściwą agrotechniką;
- utrzymaniu we właściwym stanie technicznym systemów melioracyjnych.

Śród gruntów rolnych chronionych klas bonitacyjnych, na terenie gminy Dobrzyniewo Duże sporadycznie występują wyłącznie grunty rolne II i III klasy bonitacyjnej. Są one prawnie chronione przed zmianą rolniczego sposobu wykorzystania. Zmiana ich przeznaczenia na cele nierolnicze wymaga zgody na odrolnienie. W stosunku do gruntów rolnych III klasy bonitacyjnej obowiązują przepisy Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Zasoby przyrody ożywionej są szczególnie czułe na uciążliwą środowisku działalność człowieka. Postępująca degradacja środowiska przyrodniczego może przyczynić się, nie tylko do zmniejszenia objętości terenów leśnych, ale przede wszystkim zagraża równowadze ekologicznej. Dlatego istotnym z punktu widzenia rozwoju gospodarczego jest zrównoważone podejście do gospodarowania zasobami leśnymi oraz troska o ogólny stan środowiska przyrodniczego. Dobry stan zdrowotny lasów oddziałuje pozytywnie na warunki rozwoju rolnictwa, podnosi atrakcyjność turystyczną regionu i zapewnia lepsze warunki bytowania zwierząt, podnosi też wartość regionu, jako miejsca do życia.

Ochrona zasobów leśnych i leśnej przestrzeni produkcyjnej w granicach Gminy powinna polegać na podtrzymaniu ekologicznej funkcji lasów i racjonalnej gospodarce leśnej, w tym:

- ochronie lasów ważnych dla funkcjonowania systemu przyrodniczego Gminy, tzn. lasów wchodzących w skład ponadlokalnych korytarzy i płatów ekologicznych;
- ochronie lasów porastających strome zbocza wzgórz morenowych;
- zachowaniu lasów szczególnie chronionych (lasów ochronnych);
- ochronie ekosystemów referencyjnych, które pozostawia się bez ingerencji, w naturalnym stanie oraz zakazuje się przeprowadzania zabiegów gospodarczych;
- minimalizacji przeznaczenia pozostałych gruntów leśnych na cele nieleśne;
- kształtowaniu terenów zieleni wysokiej poprzez zalesianie niektórych gruntów, mało przydatnych dla rolnictwa lub osadnictwa (grunty najniższych klas bonitacyjnych i nieużytki), w nawiązaniu do istniejących systemów zieleni, dostosowując nasadzenia do typu siedlisk naturalnych;
- regeneracji drzewostanów zaniedbanych w lasach prywatnych oraz ich rehabilitacji ekologicznej,
- racjonalnemu wykorzystaniu gospodarczemu lasów do tego predysponowanych (bilansowanie zrębów z odnowieniami).

11 OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ

W granicach gminy Dobrzyniewo Duże występuje obszar szczególnego zagrożenia powodzią – w południowej części gminy Dobrzyniewo Duże, w dolinach rzecznych Narwi oraz Supraśli z Białą. Jego zasięg zidentyfikowany został a podstawie tzw. map zagrożenia powodziowego (MZP) opracowanych przez RZGW. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią w granicach Gminy obejmuje obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie (raz na 100 lat) oraz obszaru, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie (raz na 10 lat)

W stosunku do obszaru szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy zawarte w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne. Ponadto obowiązują ustalenia Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły oraz ustalenia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru Dorzecza Wisły.

Nie planuje się nowych terenów rozwojowych w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią. Lokalizowanie obiektów trwale związanych z gruntem jest zabronione na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią w zasięgu wody 1%, gdzie zagrożenie powodzią jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1). Ewentualne odstępstwo od zakazu zabudowy w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią w terenach istniejącej zabudowy lub dla obiektów niezbędnej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, może nastąpić za zgodą właściwych organów, stosownie do przepisów prawa.

TERENY KWALIFIKOWANE JAKO REJONY PREDYSPONOWANE DO WYSTĘPOWANIA RUCHÓW MASOWYCH

Na obszarze gminy Dobrzyniewo Duże występują tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi – niewielkie fragmenty w północnej (tereny położone na północ od zabudowań wsi Chraboty), północno-wschodniej (tereny w okolicach wsi Kopisk) i wschodniej części Gminy (na północ od zabudowań wsi Leńce i tereny leśne w tzw. „Górach Leńczewskich”), obejmujące strome zbocza wzgórz morenowych oraz pagórków kemowych. W większości są to obszary pokryte lasami, a niewielka część użytkowana rolniczo lub jako nieużytki.

Tereny zagrożone ruchami masowymi oraz inne stoki o dużych spadkach terenowych powinny zostać wolne od zabudowy mieszkaniowej, usługowej i przemysłowej lub lokalizacja zabudowy powinna być poprzedzona ekspertyzą geotechniczną, w celu określenia stopnia ryzyka. Realizacja niezbędnych elementów infrastruktury technicznej lub komunikacyjnej wymaga zastosowania odpowiednich rozwiązań technicznych i projektowych, przy zachowaniu rygorów budowlanych dla terenów o skomplikowanych warunkach morfometrycznych. Uszczegółowienie zasięgów terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi powinno nastąpić na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

12 OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

Filar ochronny jest obszarem, w granicach którego, ze względu na ochronę określonych dóbr, wydobywanie kopalin nie może być prowadzone albo może być dozwolone tylko w sposób zapewniający ochronę tych dóbr.

Zgodnie z opracowanymi projektami zagospodarowania złoża, na obszarach górniczych wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny. Filary ochronne wyznacza się w przypadku wystąpienia na terenach górniczych obiektów budowlanych, dróg, elementów linii elektroenergetycznych (np. słupy elektroenergetyczne). Zadaniem filara jest zabezpieczenie tychże elementów przed negatywnym skutkiem eksploatacji górniczej. W projektach zagospodarowania złoża w odniesieniu do filarów ochronnych określa się takie elementy jak:

- zachowanie bezpieczeństwa powszechnego;
- wymogi dotyczące ochrony środowiska;
- ochrona złoża i obiektów budowlanych przed zagrożeniem wodnym, pożarami i wybuchami.

13 OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH

W miejscowości Fasty w granicach projektowanego cmentarza znajduje się kwatera pamięci narodowej z grobami pomordowanych ofiar II Wojny Światowej. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego cmentarza zatwierdzony uchwałą nr XXIX/143/01 Rady gminy Dobrzyniewo Kościele z dnia 30.07.2001r (Dz. U. W.P. Nr 34 poz. 574) wydziela tę kwaterę i traktuje jako cmentarz wojenny podlegający ochronie na zasadach ustawy z dnia 28.03.1933 o grobach i cmentarzach wojennych. Na kwaterze i przed jej ogrodzeniem od strony drogi obowiązuje zakaz nowych pochówków.

14 OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI

Na obszarze gminy Dobrzyniewo Duże nie wyznacza się obszarów wymagających przekształceń i rehabilitacji i remediacji.

W związku z eksploatacją złoża kruszywa naturalnego i surowców ilastych powstają liczne wyrobiska, hałdy itp. Konieczna staje się rekultywacja terenów poeksploatacyjnych w celu złagodzenia przeobrażeń spowodowanych eksploatacją kopalni. Rekultywacja terenu poeksploatacyjnego powinna być realizowana w oparciu o przepisy prawa.

W latach ubiegłych funkcjonowało na terenie Gminy składowisko odpadów stałych w Leńcach (działka nr 77/6). Składowisko zostało zamknięte w z 2005 r., a teren został zrekultywowany w 2009 r.

15 OBSZARY ZDEGRADOWANE I OBSZARY REWITALIZACJI

Zgodnie z Gminnym Programem Rewitalizacji dla Gminy Dobrzyniewo Duże, w skład obszaru zdegradowanego wchodzi następujące jednostki analityczne:

- Szaciły;
- Kozińce;
- Dobrzyniewo Kościelne;
- Kopisk;
- Chraboły;
- Obrubniki;
- Borsukówka;
- Kulikówka;
- Kobuzie;
- Jaworówka;
- Zalesie;
- Gniła;
- Ponikła.

Obszary te zamieszkuje 2836 mieszkańców, co stanowi 31,34% mieszkańców gminy oraz zajmują powierzchnie 9599 ha, co stanowi 59,73% powierzchni gminy.

Zgodnie z Gminnym Programem Rewitalizacji, identyfikacja obszaru zdegradowanego umożliwiła określenie tzw. obszarów rewitalizacji, które wskazano na podstawie najwyższych wartości sumarycznego wskaźnika degradacji, analizy lokalnego potencjału oraz konsultacji społecznych. Obszary rewitalizacji zawężone zostały do terenów zamieszkałych i stanowią tereny położone w miejscowościach:

- Szaciły,
- Kozińce,
- Dobrzyniewo Kościelne,
- Kopisk,
- Chraboły,
- Obrubniki,
- Borsukówka,
- Kulikówka.

Obszary te zamieszkuje 1821 mieszkańców, co stanowi 20,12% mieszkańców gminy. Zajmuje powierzchnie 1950 ha, co stanowi 12,13% powierzchni gminy.

W oparciu o sporządzoną w Gminnym Programem Rewitalizacji diagnozę podjęto Uchwałę nr XXXII/169/17 Rady Gminy Dobrzyniewo Duże z dnia 23 czerwca 2017 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Dobrzyniewo Duże.

Podstawowe cele strategiczne obszaru rewitalizacji określa się jako:

- aktywizacja zawodowa mieszkańców;
- wspieranie osób zagrożonych lub wykluczonych społecznie;
- rozwój potencjału społecznego;
- modernizacja i rozbudowa infrastruktury społecznej;
- budowa lub remont ciągów komunikacyjnych;
- zmniejszenie ilości wyrobów azbestowych i wzrost jakości powietrza.

16 GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

Na obszarze gminy Dobrzyniewo Duże tereny zamknięte stanowi linia kolejowa nr 38 (E75 „Rail Baltica”) wraz z przystankami kolejowymi we wsiach: Fasty, Dobrzyniewo Duże, Borsukówka.

17 OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM

Na obszarze gminy Dobrzyniewo Duże nie wyznacza się obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym.

18 OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2 000 M²

Dopuszcza się możliwość lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m² w południowo-wschodniej części miejscowości Fasty, pomiędzy drogą krajową a linią kolejową (w pobliżu granicy z miastem Białystok). Jest to teren objęty ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części gminy Dobrzyniewo Duże (tereny przemysłowo-usługowe we wsi Fasty) – Uchwała nr VIII/41/03 Rady Gminy Dobrzyniewo Duże z dnia 25 kwietnia 2003 r. Obowiązujący plan miejscowy dopuszcza w tym fragmencie miejscowości Fasty usługi za zakresu handlu wielkopowierzchniowego.

19 OBSZARY ROZMIESZCZENIA URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY POWYŻEJ 100 KW

Na terenie gminy Dobrzyniewo Duże nie wyznacza się obszarów rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 KW.

Na terenie gminy Dobrzyniewo Duże pożądanym jest natomiast dalszy rozwój rozproszonych, indywidualnych źródeł energetyki odnawialnej o mocy poniżej 100 KW. Instalacje tego typu służą wzrostowi wykorzystania OZE po stronie popytu generowanego przez użytkowników, a zatem energii trafiającej bezpośrednio do obiektów w Gminie, oraz służą ograniczeniu zużycia energii cieplnej lub elektrycznej (wspomaganie tradycyjnych metod pozyskiwania energii). Pożądanym jest przede wszystkim rozwój mikroinstalacji OZE, takich jak: panele fotowoltaiczne, kolektory słoneczne, pompy ciepła itp. W tym kontekście istotne znaczenie ma model energetyki prosumenckiej oraz uwarunkowania regulacyjno-prawne dedykowane dla energetyki rozproszonej i rozwiązań prosumenckich zawarte w prawie energetycznym.

20 UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM

Opracowanie przedmiotowego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wynika z nowych wyzwań rozwojowych gminy Dobrzyńewo Duże. Diagnoza stanu istniejącego i określenie kierunków zagospodarowania przestrzennego polega na ustaleniu lokalnych zasad organizacji struktury przestrzennej Gminy, przy równoczesnym uwzględnieniu wymagań dotyczących ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego, rozmieszczenia infrastruktury technicznej i społecznej oraz uwzględnieniu podstawowych elementów sieci osadniczej. Ustalenia Studium winny być rozumiane jako świadome działanie władz gminnych zmierzające do optymalnego wykorzystania uwarunkowań przestrzennych w celu osiągnięcia wyznaczonych kierunków rozwoju. Generalną zasadą kształtowania i zagospodarowania przestrzeni Gminy winny być reguły określające jej zrównoważony rozwój. Pojęcie to określa rozwój przestrzenny, gospodarczy, społeczny i kulturowy, który harmonizuje z uwarunkowaniami przyrodniczymi, ograniczając jednocześnie degradację środowiska, nie naruszając możliwości zaspokajania potrzeb przyszłych pokoleń.

Studium zawiera generalne zasady zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyńewo Duże oraz wytyczne, którymi należy kierować się w kreowaniu polityki przestrzennej. Podstawą formułowania celów polityki przestrzennej są zidentyfikowane uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, w tym skonkretyzowane problemy i wyzwania (mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia). W wyznaczonych celach dąży się do stopniowej likwidacji zagrożeń i wykorzystania szans jakimi Gmina dysponuje. Hierarchia celów odnosi się do całego obszaru Gminy, z podziałem na wyróżnione działy (sfery) polityki przestrzennej. Formułowaniu założeń polityki przestrzennej przyświecała konstytucyjna zasada zrównoważonego rozwoju.

W odniesieniu do zróżnicowania funkcjonalno-przestrzennego i uwarunkowań rozwojowych, wyodrębniono następujące strefy funkcjonalne polityki przestrzennej: strefa osadnicza, strefa aktywizacji gospodarczej, strefa turystyczno-rekreacyjna, strefa wielofunkcyjna, strefa rolnicza oraz strefa przyrodnicza/terenów zieleni.

Do strefy osadniczej (stan istniejący i projektowany) zaliczono następujące tereny funkcjonalne:

- tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszącą zabudową zagrodową i usługową - wskazane do kontynuacji i uzupełnień zabudowy;
- tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – wskazane do kontynuacji i uzupełnień zabudowy;
- tereny istniejącej zabudowy zagrodowej z towarzyszącą zabudową mieszkaniową jednorodzinną i usługową – wskazane do kontynuacji i uzupełnień zabudowy;
- tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej, usługowej i zagrodowej.

Do strefy aktywizacji gospodarczej (stan istniejący i projektowany) zaliczono następujące tereny funkcjonalne:

- tereny istniejącej zabudowy produkcyjnej, usługowej, składowej i magazynowej – wskazane do kontynuacji i uzupełnień zabudowy;
- tereny istniejącej zabudowy usługowej (usług publicznych, sakralnych, handlu i pozostałych usług) – wskazane do kontynuacji i uzupełnień zabudowy;
- tereny rozwoju zabudowy produkcyjnej, usługowej, składowej i magazynowej.

Do strefy turystyczno-rekreacyjnej (stan istniejący i projektowany) zaliczono następujące tereny funkcjonalne:

- tereny istniejącej zabudowy letniskowej/ rekreacji indywidualnej – wskazane do kontynuacji i uzupełnień zabudowy;
- tereny istniejącej zabudowy usług turystyki, sportu i rekreacji – wskazane do kontynuacji i uzupełnień zabudowy;
- tereny rozwoju zabudowy rekreacji indywidualnej/ letniskowej z dopuszczeniem ekstensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- tereny rozwoju zabudowy usług turystyki, sportu i rekreacji.

Do strefy wielofunkcyjnej (stan projektowany) zaliczono następujący teren funkcjonalny:

- teren rozwoju zabudowy wielofunkcyjnej.

W terenach rozwoju zabudowy wielofunkcyjnej dopuszcza się ukształtowanie strefy osadniczej (tj. zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, wraz z towarzyszącą zabudową usługową) albo strefy aktywizacji gospodarczej (tj. zabudowy produkcyjnej, usługowej, składowej i magazynowej), przy czym nie przewiduje się funkcjonowania w/w stref łącznie. Sprecyzowanie winno nastąpić na etapie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Do strefy rolniczej (stan istniejący/projektowany) zaliczono następujące tereny funkcjonalne:

- tereny rolnicze o relatywnie najlepszych warunkach agroekologicznych do rozwoju rolnictwa, z dopuszczeniem zabudowy zagrodowej (za wyjątkiem obszarów wyłączonych spod zabudowy);
- pozostałe tereny rolnicze z dopuszczeniem zabudowy zagrodowej (za wyjątkiem obszarów wyłączonych spod zabudowy).

Do strefy przyrodniczej/ terenów zieleni (stan istniejący/projektowany) zaliczono następujące tereny funkcjonalne:

- tereny lasów i większych zadrzewień;
- tereny wskazane do zalesienia;
- tereny cmentarzy;
- tereny planowego powiększenia obszaru cmentarza;
- wody powierzchniowe płynące;
- rowy melioracyjne;
- wody powierzchniowe stojące.

Należy wyłączyć z możliwości lokalizowania nowych terenów zabudowy następujące tereny:

- obszary szczególnie zagrożenia powodzią;
- tereny kwalifikowane jako rejony predysponowane do występowania ruchów masowych za wyjątkiem budowy niezbędnych obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

Należy ograniczyć lokalizację nowej zabudowy dla następujących terenów:

- w strefie ograniczonego użytkowania od napowietrznych linii elektroenergetycznych;
- w strefach kontrolowanych od gazociągów;
- w strefie ochronnej o promieniu 1100 m od radiowo telewizyjnego centrum nadawczego Białystok/Krynice, gdzie obowiązuje maksymalna wysokość zabudowy 30 m;
- w pasie ochronnym szerokości 60 m od linii radiowej RTCN Białystok/Krynice – SLR Kamień, gdzie, obowiązuje maksymalna wysokość zabudowy 20 m;
- w pasie ochronnym szerokości 60 m od linii radiowej SLR Białystok/Centrum – RTCN Białystok/Krynice (gdzie, obowiązuje maksymalna wysokość zabudowy 30 m);
- w obrębie gruntów leśnych oraz chronionych gruntów rolnych, stosownie do przepisów prawa;
- w obrębie wód powierzchniowych, za wyjątkiem realizacji urządzeń służących gospodarce wodnej, realizacji niezbędnej infrastruktury technicznej lub komunikacyjnej;

- w zasięgu komponentów współtworzących ponadlokalny system powiązań ekologicznych, w sposób zapewniający prawidłowe funkcjonowanie systemu przyrodniczego;
- w obrębie ustanowionych form ochrony przyrody, co wynika z konieczności zachowania i ochrony występujących tam siedlisk przyrodniczych i gatunków flory, będących przedmiotem i celem ochrony;
- w obrębie udokumentowanych złóż kopalin oraz w terenie górniczym eksploatowanego złoża kopalin;
- w strefach ochrony sanitarnej – odległość 50 m lub 150 m od cmentarzy stosownie do przepisów prawa – dla istniejących i powiększanych cmentarzy.

W Studium określono obszary oraz zasady ochrony przyrody i środowiska przyrodniczego. Ogólnym celem działań planistycznych odnoszących się do środowiska przyrodniczego jest zachowanie, zrównoważone wykorzystanie oraz odnawianie poszczególnych składników środowiska. Realizacja poszczególnych kierunków działań z zakresu ochrony środowiska będzie korzystnie wpływać na stan środowiska, poprawi jakość życia mieszkańców oraz wpłynie na zwiększenie ogólnej atrakcyjności Gminy. Ogólne kierunki działań w zakresie ochrony środowiska gminy Dobrzyniewo Duże dotyczyć będą:

- utrzymania procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów;
- zachowania różnorodności biologicznej oraz zapewnienia ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami;
- zachowania dziedzictwa geologicznego, w tym w tym udokumentowanych złóż kopalin;
- utrzymywania właściwego stanu ochrony poszczególnych komponentów środowiska, w tym siedlisk przyrodniczych;
- ochrony zieleni urządzonej oraz zadrzewień towarzyszących zabudowie;
- ochrony walorów krajobrazowych,
- ochrony jakości powietrza atmosferycznego,
- przeciwdziałania zmianom klimatycznym poprzez kreowanie gospodarki niskoemisyjnej;
- kształtowania właściwych postaw wobec przyrody przez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody.

Ponadto wytypowano obszary predysponowane do pełnienia głównie funkcji przyrodniczych (obszar węzłowy, korytarze i płaty ekologiczne), dla których istotne jest zachowanie ciągłości związków funkcjonalno-przestrzennych między składowymi ekosystemów, a w szczególności migracji gatunków, wzajemnego wzbogacania ekosystemów w materię, energię i informację biologiczną. W tym celu należy ograniczyć rozprzestrzenianie zabudowy na tereny współtworzące system przyrodniczy.

W Studium określono elementy środowiska przyrodniczego objęte ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody, tzn.:

- rezerwat przyrody Krzemianka;
- rezerwat przyrody Kulikówka;
- Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej im. Profesora Witolda Sławińskiego (dla Parku wyznaczono także otulinę);
- obszary Natura 2000: Puszcza Knyszyńska PLB200003, Ostoja Knyszyńska PLH200006, Ostoja Narwiańska PLH200024;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Narwi;
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów (obligatoryjna dla terytorium całego kraju).

Ochrona przyrody w poszczególnych obszarach podlegających ochronie powinna przebiegać stosownie do przepisów prawa.

Ochronie prawnej podlegają również zasoby dziedzictwa kulturowego rozumiane jako trwałe elementy zagospodarowania obszaru bądź struktury przestrzennej o walorach historycznych, zabytkowych, estetycznych lub artystycznych. Zasoby dziedzictwa kulturowego stanowią istotny element tożsamości świadczący o zachowaniu ciągłości działalności i dorobku społeczności lokalnej.

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego określono dla obszarów i obiektów wpisanych do rejestru zabytków, ujętych w gminnej ewidencji zabytków, nieruchomości zabytków archeologicznych. Ponadto ustalenia i zasady ochrony dotyczy cmentarzy oraz pomnika zagłady (kwatery pamięci narodowej z grobami pomordowanych ofiar II Wojny Światowej).

W Studium dokonano analizy rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej. Dokonano podziału układu komunikacyjnego oraz ustalono rozwój komunikacji drogowej i kolejowej oraz infrastruktury technicznej, wynikający z licznych dokumentów strategicznych szczebla lokalnego i ponadlokalnego. Sfera infrastruktury technicznej dotyczy zadań związanych z systemem elektroenergetycznym, gospodarki wodno-ściekowej, gazowej, ciepłowniczej, gospodarki odpadami i telekomunikacji.

W Studium określono liczne zadania z zakresu inwestycji celu publicznego, zarówno tych o znaczeniu lokalnym, jak i ponadlokalnym.

W obszarze studium, tj. w granicach administracyjnych gminy Dobrzyńewo Duże obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dotyczy obszarów lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m², przy czym dla tego terenu istnieje plan miejscowy dopuszczający wielkopowierzchniowe obiekty handlowe – miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części gminy Dobrzyńewo Duże (tereny przemysłowo-usługowe we wsi Fasty) przyjęty Uchwałą nr VIII/41/03 Rady Gminy Dobrzyńewo Duże z dn. 25 kwietnia 2003 r. W studium podtrzymuje się ustalenia w/w planu miejscowego w zakresie możliwości sytuowania w południowo-wschodnim fragmencie miejscowości Fasty, pomiędzy drogą krajową a linią kolejową, wielkopowierzchniowych obiektów handlowych.

W obszarze studium nie wyznacza się obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości, a także obszarów przestrzeni publicznej.

Przewiduje się i zaleca rozpoczęcie procedur planistycznych dla terenów rozwoju zabudowy wyznaczonych w Studium, określonych w poszczególnych strefach polityki przestrzennej. Niniejsza wytyczna ma charakter orientacyjny i nie stanowi bariery dla sporządzania planów miejscowych na pozostałym obszarze. Wszelkie powyższe działania planistyczne powinny skutkować podniesieniem jakości przestrzeni i komfortu życia mieszkańców oraz stworzenia atrakcyjnych warunków dla lokalizacji działalności gospodarczej.

Rozwój rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz zasady jej funkcjonowania powinny polegać przede wszystkim na ochronie terenów o najwyższej przydatności rolniczej przed przeznaczeniem na cele nierolnicze, przeciwdziałaniu nadmiernej intensyfikacji produkcji rolnej oraz nadmiernym stosowaniem środków ochrony roślin i nawozów, a także przed niewłaściwą agrotechniką. Ponadto w stosunku do gruntów rolnych klasy bonitacyjnej I-III obowiązują przepisy dotyczące ochrony zasobów glebowych przez zmianą sposobu użytkowania, w myśl Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Rozwój leśnej przestrzeni produkcyjnej oraz zasady jej funkcjonowania powinny polegać przede wszystkim na przeciwdziałaniu przeznaczaniu gruntów leśnych na cele nieleśne, ochronie w szczególności lasów ponadlokalnego systemu przyrodniczego gminy i regionu, poprawie stanu sanitarnego lasów. Ponadto w stosunku do lasów ochronnych obowiązują stosowne przepisy prawa.

W granicach gminy Dobrzyniewo Duże występuje obszar szczególnego zagrożenia powodzią – w południowej części gminy Dobrzyniewo Duże, w dolinach rzecznych Narwi oraz Supraśli z Białą. Jego zasięg zidentyfikowany został a podstawie tzw. map zagrożenia powodziowego (MZP) opracowanych przez RZGW. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią w granicach Gminy obejmuje obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie (raz na 100 lat) oraz obszaru, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie (raz na 10 lat). W stosunku do obszaru szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy zawarte w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne. Ponadto obowiązują ustalenia Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły oraz ustalenia Planu zarządzenia ryzykiem powodziowym dla obszaru Dorzecza Wisły. Nie planuje się nowych terenów rozwojowych w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią. Lokalizowanie obiektów trwale związanych z gruntem jest zabronione na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią w zasięgu wody 1%, gdzie zagrożenie powodzią jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1). Ewentualne odstępstwo od zakazu zabudowy w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią w terenach istniejącej zabudowy lub dla obiektów niezbędnej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, może nastąpić za zgodą właściwych organów, stosownie do przepisów prawa.

Na obszarze gminy Dobrzyniewo Duże występują tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi – niewielkie fragmenty w północnej (tereny położone na północ od zabudowań wsi Chraboty), północno-wschodniej (tereny w okolicach wsi Kopisk) i wschodniej części Gminy (na północ od zabudowań wsi Leńce i tereny leśne w tzw. „Górach Leńczewskich”), obejmujące strome zbocza wzgórz morenowych oraz pagórków kemowych. W większości są to obszary pokryte lasami, a niewielka część użytkowana rolniczo lub jako nieużytki. Tereny zagrożone ruchami masowymi oraz inne stoki o dużych spadkach terenowych powinny zostać wolne od zabudowy mieszkaniowej, usługowej i przemysłowej lub lokalizacja zabudowy powinna być poprzedzona ekspertyzą geotechniczną, w celu określenia stopnia ryzyka. Realizacja niezbędnych elementów infrastruktury technicznej lub komunikacyjnej wymaga zastosowania odpowiednich rozwiązań technicznych i projektowych, przy zachowaniu rygorów budowlanych dla terenów o skomplikowanych warunkach morfometrycznych. Uszczegółowienie zasięgów terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi powinno nastąpić na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Filar ochronny jest obszarem, w granicach którego, ze względu na ochronę określonych dóbr, wydobywanie kopalin nie może być prowadzone albo może być dozwolone tylko w sposób zapewniający ochronę tych dóbr. Zgodnie z opracowanymi projektami zagospodarowania złoża, na obszarach górniczych wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny. Filary ochronne wyznacza się w przypadku wystąpienia na terenach górniczych obiektów budowlanych, dróg, elementów linii elektroenergetycznych (np. słupy elektroenergetyczne). Zadaniem filara jest zabezpieczenie tychże elementów przed negatywnym skutkiem eksploatacji górniczej. W projektach zagospodarowania złoża w odniesieniu do filarów ochronnych określa się takie elementy jak:

- zachowanie bezpieczeństwa powszechnego;
- wymogi dotyczące ochrony środowiska;
- ochrona złoża i obiektów budowlanych przed zagrożeniem wodnym, pożarami i wybuchami.

Na obszarze miejscowości Fasty w granicach projektowanego cmentarza znajduje się kwatery pamięci narodowej z grobami pomordowanych ofiar II Wojny Światowej. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego cmentarza zatwierdzony uchwałą nr XXIX/143/01 Rady gminy Dobrzyniewo Kościele z dnia 30.07.2001r (Dz. U. W.P. Nr 34 poz. 574) wydziela tę kwaterę i traktuje jako cmentarz wojenny podlegający ochronie na zasadach ustawy z dnia 28.03.1933 o grobach i cmentarzach wojennych. Na kwaterze i przed jej ogrodzeniem od strony drogi obowiązuje zakaz nowych pochówków.

Nie wyznacza się obszarów wymagających przekształceń i rehabilitacji i remediacji.

W związku z eksploatacją złoża kruszywa naturalnego i surowców ilastych powstają liczne wyrobiska, hałdy itp. Konieczna staje się rekultywacja terenów poeksploatacyjnych w celu złagodzenia przeobrażeń spowodowanych eksploatacją kopalni. Rekultywacja terenu poeksploatacyjnego powinna być realizowana w oparciu o przepisy prawa.

Na terenie Gminy znajdują się miejscowości zakwalifikowane, zgodnie Gminnym Programie Rewitalizacji, jako obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji. Podstawowe cele strategiczne obszarów rewitalizacji określa się jako: aktywizacja zawodowa mieszkańców, wspieranie osób zagrożonych lub wykluczonych społecznie, rozwój potencjału społecznego, modernizacja i rozbudowa infrastruktury społecznej, budowa lub remont ciągów komunikacyjnych, zmniejszenie ilości wyrobów azbestowych i wzrost jakości powietrza.

Na obszarze gminy Dobrzyniewo Duże tereny zamknięte stanowi linia kolejowa nr 38 (E75 „Rail Baltica”) wraz z przystankami kolejowymi we wsiach: Fasty, Dobrzyniewo Duże, Borsukówka.

Nie wyznacza się obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym.

Dopuszcza się możliwość lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m² w południowo-wschodniej części miejscowości Fasty, przy granicy z miastem Białystok.

Nie wyznacza się obszarów rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 KW. Na terenie gminy Dobrzyniewo Duże pożądanym jest natomiast dalszy rozwój rozproszonych, indywidualnych źródeł energetyki odnawialnej o mocy poniżej 100 KW. Instalacje tego typu służą wzrostowi wykorzystania OZE po stronie popytu generowanego przez użytkowników, a zatem energii trafiającej bezpośrednio do obiektów w Gminie, oraz służą ograniczeniu zużycia energii cieplnej lub elektrycznej (wspomaganie tradycyjnych metod pozyskiwania energii). Pożądanym jest przede wszystkim rozwój mikroinstalacji OZE, takich jak: panele fotowoltaiczne, kolektory słoneczne, pompy ciepła itp. W tym kontekście istotne znaczenie ma model energetyki prosumenckiej oraz uwarunkowania regulacyjno-prawne dedykowane dla energetyki rozproszonej i rozwiązań prosumenckich zawarte w prawie energetycznym.